

Молодий Комуніст

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить в 8 грудня
1939 року

№ 16 (4095).

СУБОТА

21

КВІТНЯ
1990 р.

Ціна 8 коп.

3 дня народження В. І. Леніна

120
РОКІВ

«Я СЕБЯ ПОД ЛЕНИНЫМ ЧИЩУ,
ЧТОБЫ ПЛЫТЬ В РЕВОЛЮЦИЮ
ДАЛЬШЕ».

ОСТАННІМ часом ці слова
В. Маяковського у деякого з
новітніх ревізорів ролі В. І. Леніна
у розвитку світової цивілізації
викликають не тільки іронічну
посмішку, а й озлобленість.

Це вже так повелося споконвіку,
для виправдання помилок минулого
шукати конкретного винуватця.
Обізнаний читач знає про ту
нищівну «критику» діяльності
В. І. Леніна на сторінках деяких
вельмишановних часописів.
Окремі критики у своїх «дослідженнях»
дійшли, як то кажуть, до
ручки, одним поворотом якої
відкриваються двері до душі
«злого генія», «насилника історії».
Для них великий гуманіст, яким
був Ленін, постає в образі
«засновника» системи знищення
власного народу.

Хто більш-менш знайомий з
теоретичною спадщиною В. І. Леніна,
маю на увазі не тільки його
статті чи великі теоретичні
праці, а й листи, записки, телефонні
розмови, виступи, той знає наскільки
це була дійсно Людина з великої літери.
Його не розуміли багато соратників по
революційній боротьбі, не в повній мірі
розуміємо його й ми навіть на
відстані багатьох десятиліть.

Відношення до Леніна та лєнінізму
в нашому суспільстві не просте.
Одні намагаються зберегти лєнінські
погляди в недоторканості, посилаються на
них як на абсолютні істини. Другі
вважають, що лєнінізм взагалі
шкідливе вчення для нашого часу і
що саме він винен у всіх незгодах,
які зараз переживає країна. При цьому
вони вдаються до прямих фальсифікацій та
перекручень думок В. І. Леніна на
будівництво соціалізму, займаються
висмикуванням лєнінських цитат без
урахування історичних умов, коли вони
говорились чи писались. Треті ставлять
перед собою мету нового, неупередженого
прочитання лєнінських праць, очищення
його теоретичної спадщини від нашарувань
періоду сталінізму, побачити Леніна та
його погляди в динаміці, в діалектиці.

В. І. Ленін неодноразово говорив про
своє ставлення до будь-якої теорії, в
тому числі і до своїх праць: «Ми не
доктринери. Наше вчення не догма, а
керівництво для діяльності». Впевнений,
що і сьогодні ми так само повинні
ставитись до лєнінізму.
В. ІВАЩУК.



НЕМАЄ ІНШОГО ШЛЯХУ
ДО СОЦІАЛІЗМУ, КРІМ ЯК
ЧЕРЕЗ ДЕМОКРАТИЗМ, ЧЕРЕЗ
ПОЛІТИЧНУ СВОБОДУ.

В. І. Ленін
(Ленін)



ЩЕ ОДИН МЖК!

Біля 130 учасників організаційних зборів, які нещодавно відбулися в обкомі комсомолу, висловилися за будівництво МЖК індивідуальним методом.

Основа мета та сама, що і у вже діючих молодіжних житлових комплексах у Кіровограді: власноручне зведення будинків, формування єдиного молодіжного комплексу після заселення.

Методів будівництва пропонувалося багато: створити свою дільницю, працювати у вільний від роботи час, залучення спеціалізованих бригад і т. п. Всі пропозиції розглядаються обкомом ініціативною групою, яка нараховує 15 бажаних, котрі у вільний від роботи час прагнуть створити МЖК. Після зборів ініціативна група намітила основні напрями своєї діяльності і конкретних людей, які відповідають за певну ділянку роботи.

Планується підготувати проект Статуту і визначити можливі місця під забудову, розробити механізм ведення господарської діяльності оргкомітетом МЖК, також обговорювалися інші організаційні питання.

Будівництво проводитиметься поетапно, з перспективою подальшого покращення як умов проживання, так і розвитку соціальної сфери.

Кожному члену МЖК видається чи на підприємстві, де він працює, або банком необхідна позика для будівництва житла. Оргкомітет МЖК — юридична особа, має свій рахунок, печатку. Гроші еміжківців знаходяться на рахунку оргкомітету МЖК і використовуються на різноманітні як будівельні, так і соціальні потреби всього колективу.

Після будівництва першої черги МЖК проходить набір у наступний загін.

Буде дуже добре, якщо читачі «Молодого комунара» підкажуть нові варіанти як будівництва, так і діяльності МЖК.

Ще хочу відповісти на запитання, яке часто виникає: чому над створенням подібного МЖК працюють дві організації — Кіровоградський міський обком комсомолу, адже МЖК створюється для молодих жителів обласного центру? Відповідь така: конкретніше на певних рівнях займаємося певним вирішенням проблем. Що не можна на рівні міста — вирішуємо на обласному, тим паче, що в області створені і створюються багато МЖК, є вже певний досвід. Будемо раді, якщо отримаємо пропозиції, побажання і від вас, шановні читачі.

Чекаємо вас у обкомі комсомолу у відділі соціально-економічних проблем молоді. Дзвоніть. Наш телефон: 4-73-70. Телефон відділу соціально-економічних ініціатив Кіровоградського міського комсомолу — 4-87-41.

ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ ОБЛАСНОЇ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ НТТМ

У 1986 році ЦК КПРС було прийнято рішення про створення в країні єдиної суспільно-державної системи в науково-технічній творчості молоді. В нашій області теж були створені координаційні ради НТТМ у містах і районах, на деяких підприємствах і організаціях.

Нині в області діє три центри НТТМ: обласний — «Ефект», Олександрійський міський — «Атом» і «Піраміс» в КІСМі. За два роки ними укладено господарських договорів на суму більше 2,6 мільйонів карбованців. Біля 140 тисяч карбованців перераховано в фонди НТТМ, з якого гроші направляються на розвиток дитячої технічної творчості, надання допомоги клубам юних техніків, розвиток комп'ютерної грамотності молоді.

На засіданні президії обласної координаційної ради НТТМ, яке нещодавно відбулося, заслуховувалися звіти директорів центрів НТТМ області, питання про фінансову діяльність центрів.

Було визнано корисність і потрібність діяльності центрів, особливо відзначалися такі напрями роботи, як розвиток дитячої технічної творчості, організація роботи з створення власної експериментальної бази, випуск товарів народного споживання.

О. ШТАДЧЕНКО,
завідуючий відділом соціально-економічних
проблем молоді Кіровоградського обкому
комсомолу.

ГАЛОПОМ... ПО З'ЇЗДУ

XXI з'їзд ВЛКСМ завершився. Про його роботу говорять по-різному. Вже наступного дня в нічному випуску телевізійної служби новин повідомили, що в Москві відкрилося чергове зібрання демагогів, на цей раз молодіжних. «Досить нецікаве зібрання», — сказав мені у приватній розмові уже на третій день з'їзду журналіст з НДР і аргументував свій вислів тим, що забагато ще «мертвих душ» у комсомолі. Зовсім іншої думки про молодіжний форум колеги з Іраку та Бахрейну. Для них він цікавий по формі і змісту. Думки наших делегатів також різні. (Враження про з'їзд, його роботу докладніше розповімо в наступному номері «МК»). Сьогодні своїми думками ділитися делегат від Кіровоградської обласної комсомольської організації **Сергій ПОЛЯКОВ**, що в Москві.

КОР.: З'їзд завершується. Ну як він тобі?

С. П.: З'їздом наша делегація не задоволена зовсім. Дебати велися не з принципових питань. Час затягли, а тепер га-

лопом по Європі приймаються важливі рішення. Єдине, я вважаю, що заслуговує на увагу, це Звернення XXI з'їзду ВЛКСМ до ЦК КПРС і комуністів країни. Досить таки серйозний документ ми прийняли і, нарешті, якимсь самоутвердилися. Це не залишилось неповаченим. Безперечно був тиск на з'їзд з боку членів Політбюро і ЦК КПРС. В чому ж суть тиску? Адже рішення вже було прийняте. Та виступив секретар ЦК КПРС, головний редактор «Правди» І. Фролов і в президії з'їзду засумнівалися. Ця непослідовність мені найбільше не сподобалася.

КОР.: Очевидно, щось таки лишилося від старих комсомольських методів роботи?

С. П.: Не подобається мені, що в президії сидять ті ж самі перші секретарі союзних республік. Проглядається старий стиль, коли делегації голосують, дивлячись на своїх керівників. В нашій, при загальній одностайності, точки зору розходяться. Значить люди думають, а не дивляться тільки на першого.

Коли висловлювалися протести з приводу листа КПРС, я сам бачив, як з президії з'їзду жестикулювали, що треба написати записку. Все було зазвичай домовлено. У президії йшов такий процес і таким чином намагалися зшити делегатів. Добре, що знайшовся розумний чоловік і запропонував погоджувальну комісію. І все спустило на гальмах. А так би стався розкол. Перші секретарі цих республік самі вносили розкол на з'їзд.

КОР.: За який варіант Звернення з'їзду до ЦК КПРС і комуністів країни голосувала кіровоградська делегація?

С. П.: Одностайно за той перший, прийнятий як основний. Справа в тому, що в нас в Кіровограді також іде серйозна політична дискусія. Знаючи консервативність наших керівників, також припускаю, якщо зважати на лист ЦК КПРС. Коли виступав перед нами член Політбюро Б. Медведєв, він сказав, що крім цього листа пішов і інший лист, де ясно сказано, що треба позбуватися не рядових комуністів, а керівників цього напрямку. Це означає: обезглавити опонентів, які аргументовано можуть довести правиль-

ність своїх позицій. Простий комуніст це серцем розуміє, але висловити не може. А лідери відчують ситуацію, висловлюють свою думку і можуть відстояти її. Іх і хочуть позбутися, щоб ніяких дискусій в партії не було. А я не зацікавлений в цьому.

КОР.: З'їзд явно не вкладається в тижневий регламент. Яким бачиш дальший хід подій?

С. П.: Гадаю, що буде конференція або доведеться через деякий час проводити з'їзд в другий етап. Можливо, продовжать повноваження з'їзду і буде конференція в кінці року, тому, що встигнути прийняти лише основні документи і провести вибори. А далі, напевне, референдум, більш широке обговорення цих резолюцій. Ще раз зберемося може не в такому широкому складі і до кінця року все вирішиться.

Першим секретарем ЦК ВЛКСМ обрано колишнього секретаря ЦК ВЛКСМ 36-літнього Володимира Зюкіна.

**Від розмови
В. ТАРАСЕНКО.**

АНОНС

З метою поширення серед молоді творів, що несуть ідеї виживання, боротьби за мир, милосердя та гуманізму, відображення засобами українського сучасного мистецтва проблем екології та створення можливостей вільної реалізації розвитку національної

культури, важливим елементом якої стане нова екологічна свідомість, у Києві з 24 по 26 квітня проходить Перший фестиваль «зеленого» мистецтва. Наділі він проводитиметься кожні два роки. Фундаторами фестивалю є ЦК ЛКСМ України, Українська

Асоціація «Зелений світ», Український Фонд культури та Комітет захисту миру. Держтелерадіо УРСР.

На фестивалі буде двоє представників від Кіровоградщини. Їхні враження від майбутніх зустрічей — у наступних номерах.

УВАГА!

Сьогодні, 21 квітня (субота) о 16-й годині у парку імені В. І. Леніна обласного центру відбувається санкціонований Кіровоградським міським комсомолом мітинг, приурочений четвертим роковинам чорнобильської трагедії. На мітинг збиратимуться пожежники у фонд допомоги «Діти Чорнобиля» і в фонд учасників ліквідації аварії на ЧАЕС.

Мітинг проводить міська Рада народних депутатів, міська організація Руху, спілка «Чорнобиль», тимчасова Рада міської організації асоціації «Зелений світ», депутатська група.

ШКОЛА ДЕМОКРАТИЗУЄТЬСЯ

Як повідомила наша газета, в Кіровограді відбувся обласний збір учнів-комсомольців.

Чи стане збір кроком до демократизації школи? — з таким запитанням звернувся наш кореспондент до учасників збору.

Алла ПОЛЩУК, завідувача відділом освіти молоді обкому ЛКСМУ:

— На обласному зборі йшов колективний пошук шляхів майбутнього розвитку Спілки, визначення місця шкільного комсомолу в структурі ВЛКСМ.

Хід збору показав, що учнівський актив швидко освоює демократичні підходи до обговорення і вирішення складних питань, культуру політичного діалогу, компромісу. Проте поряд з хорощим, збір висвітлює і гостру проблему — слабку роботу комсомолу в СПТУ.

Ангела БІЛОКРИЛОВА, учениця 9-А класу середньої школи № 19, делегат Всесоюзного збору:

— Так, це перший крок. А демократизація школи, взагалі, дуже складний процес. Виступали діти, говорили про стосунки рад шкіл і педагогічних колективів. Скільки б рішень ми не приймали, а цієї проблеми не вирішимо. Я вважаю, що потрібно створювати місцеву організацію школярів-комсомольців. На зборі у кожного була своя точка зору, це великий крок вперед. Була боротьба думок, піднімалися глобальні проблеми. Мені дуже сподобалося, як говорили про сільські школи.

На зборі ми голосували, щоб комсомол не претендував на всю молоді Союзу. Треба, щоб були різні організації. Може тоді буде менше байдужих, яких ще так багато в нашій шкільній комсомольській організації.

ЧИ ПОТРІБНА КОМСОМОЛУ СВОЯ ІДЕОЛОГІЯ?

РЕЗОНАНС

Думками з приводу цього в одному із номерів «Молодого комунара» поділився другий секретар Кіровоградського міського комсомолу Ігор Єрмаков. Над тим самим ми все частіше задумуємося, аналізуючи підсумки роботи XXI з'їзду ВЛКСМ, напередодні XXVI з'їзду комсомолу України...

Комсомол, займаючись ідеологічною роботою, за роки свого існування, на мою думку, до самого поняття ідеології підходив спрощено. Іншими словами, без роздумів кидався на підтримку різноманітних і часом непродуманих клічів. А в ідеологічній роботі — відходив від поняття ідеології як системи поглядів на природу, суспільство й особистість, обумовлених матеріальними, в першу чергу виробничими відносинами у суспільстві.

Комсомол, будучи організацією громадсько-політичною, погано втрачав масовість. І, як наслідок — те, що до спілки нерідко вступали люди байдужі, безідейні. Так, якщо раніше 14-річні юнани та дівчата при вступі в комсомол, називали своїми ідеалами З. Космодем'янську, О. Ковшового, то зараз це — Брюс Лі, а дехто взагалі не має ніяких орієнтирів. Це біда не лише самого комсомолу — це біда нашого суспільства, заклякості його політичних структур.

Напередодні комсомольського форуму республіки

ряд товаришів говорять про необхідність ідейно самовизначитися. У зв'язку з цим, висловлюють думку, щоб відмовитися від комуністичних ідеалів, більшовицького трактування марксизму, від нашої історії. Питання ці надзвичайно складні, вимагають великої вдумливості роботи. Однак не слід відмовлятися від нашої історії, насамперед від людей, котрі дійсно вірили і боролися за комуністичні ідеали. Не можна заплямувати й ім'я В. І. Леніна, який віддав своє життя за утвердження демократичного й гуманного соціалізму, вільний розвиток особистості.

На мою думку, сьогодні комсомолові необхідно працювати над створенням нової ідеології на теоретичному фундаменті марксизму. Комсомол повинен бути спілкою молодих комуністів, проводити свою лінію у політичному житті країни. В центрі її ідеологічної роботи повинна бути молода людина і її всебічний розвиток.

Ведучи мову про ідеологічну роботу, ми на перше місце завжди ставили систему комсомольської політосвіти юнаків і дівчат, але вона сьогодні не формує політичну свідомість комсомольців і молоді. Зокрема, другий секретар Бобринецького райкому комсомолу Михайло Дерезянченко на сторінках районної газети

«Честь хлібороба» говорить, що система ця вже сама себе пережила, не сприяє формуванню вільної, мисливої людини. А тому вибір — за дискусійними політклубами молоді, як одним із основних каналів в ідеологічній роботі комітетів комсомолу.

У перспективі, за умови успішного розвитку політклубів молоді, в «Молодому комунарі» регулярно виходитимуть сторінки, найближчі питання обговорюватимуться по обласному телебаченню: нудні курсів молодих ленторів, найантивішні організатори дискусійних політклубів заохочуватимуться туристичними путівками та інше.

Водночас, на мою думку, в республіці і області треба прискорити розвиток ідеологічних служб, нагромаджувати інтелектуальний потенціал, вкладати в цю сферу нових об'єднань, які працюють при комітетах комсомолу.

А. СТОЯН,
завідуючий відділом ідеології і культури
обкому ЛКСМ України.

ВІД АВТОРА: Гонорар за цю публікацію прошу перекласти на рахунок 001700708 у Національний банк м. Кіровограда (у фонд потерпілих від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС).



Дві сторінки шкільного зошита

СТОРІНКА 1. ЛЕНІНСЬКИЙ УРОК

У 10 класі середньої спеціалізованої фізико-математичної школи при КІСМІ йшов урок української літератури. Вчителька В. В. Міщенко нерушала. Це було досить помітно і... виправдано. Тим, що Валентина Василівна відчувала свою провину перед учнями. Хоч, власне, у чому її вина? На урок «Образ Леніна у творчості письменників-земляків» мали прийти місцеві літератори, та щось їм завадило... Отож із запрошених була присутня тільки авторка цих рядків. Урок минув досить звичайно, незважаючи на те, що вчителька від самого початку назвала його незвичайним. Ні, я не збираюся аналізувати урок літератури з точки зору змісту, тощо. Все тут проходило так, як і десятиліття тому, як, скажімо, в мої шкільні роки, коли і я виходила до шкільної дошки, щоб, набравши повітря в груди, видихнути: «Вашим, товаришу, серцем і іменем...».

Спочатку була коротка розповідь Валентини Василівни про письменників-земляків, які зверталися до образу Володимира Ілліча. Звучав з платівки один із записів голосу Леніна. Потім десятикласники читали твори Володимира Бровченка, Петра Біби, Валерія Юр'єва, Павла Байдебурі, Олексія Довгого, Дем'яна Бедного...

Я сиділа за шкільною партою, слухала слова про людину, простоту вождя і... розуміла, що сьогодні так говорити про Леніна вже не можна. Якщо ми поважаємо себе, якщо ми поважаємо своїх дітей... Ці дівчатка з модними зачісками, ці хлопчики у випрасуваних сорочках — вони слухають на уроці про геніальність, простоту Леніна, його добру посмішку, а дома, увімкнувши телевізора, слухатимуть виступ з трибуни З'їзду народного депутата СРСР Юрія Афанасьєва (я вже не кажу, що дехто з них прочитає В. Гроссмана або О. Солжениціна). Кому ж повірять ці діти?

Так, мусимо визнати: у нас зробили з цієї людини ікону, а його бунтарський дух менше всього претендує на таку «святість». Великий діалектик, мислитель і жива людина, котрій не чуже було ніщо земне — хіба не таким був Ленін?

На уроці я чомусь увесь час відчувала, що діти, читаючи твори про Леніна, промовляючи про свою любов до цієї людини, не зовсім щирі. Можливо я помилялася? Добре, коли так...

СТОРІНКА 2. СПОГАД ПРО ШКІЛЬНИЙ МУЗЕЙ

Є на Новомиколаївці школа № 3. Колись цю школу закінчила і я. Багато щасливих, прекрасних хвилин пережито тут у шкільні роки... Втім, почала я цю розмову зовсім не для того, щоб висловити смуток за шкільні...

ми стрічками. Ще 2 лютого 1924 року школі № 3 було присвоєне ім'я В. І. Леніна. Сьогодні про це вже ніби й не згадують... Та й нічого дивного — багато шкіл (і не лише шкіл) одержало після гіркого січня 1924 року це ім'я. До речі, на уроці у фізико-математичній школі, з якої я починала свою розповідь, Валентина Василівна перелічила навчальні заклади, установи, організації області, що носять ім'я Леніна. Виявляється, їх дуже багато...

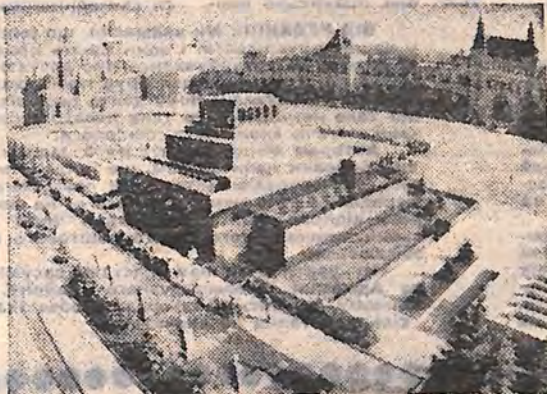
Але повернімося до розмови про шкільний музей. У 1959 році кілька груп учнів мандрували по ленінських місцях країни. І скрізь відвідували музеї. В одній із ленінградських шкіл була ленінська кімната, що особливо запам'яталася школярам.

У школі № 3 в ті роки панувала атмосфера особливої демократії. Я не перебільшую, як це може здатися комусь із читачів... У школі існувала традиція, повертаючись із екскурсії, звітувати на комсомольських зборах. «Ленінградські» мандрівники розповіли про ленінську кімнату в Ленінграді, з якої школи і вирішили, що така ж кімната має бути й у нас. Зібрали репродукції, фотографії, листи 547 адресатів із Центрального музею імені В. І.

Валерій ГОНЧАРЕНКО

МОНОЛОГ ПРОЗРІННЯ

Минувши лозунгів лавину,
Я розгортаю вірша стіг.
Співаю Леніна — Людину,
А не гранітного вожда.
Буденно, а не празниково
Себе у подумці ловлю:
Я Ілліча люблю не словом,
А честю власною люблю.
Мені б життя відміряти верстами



Гак, щоб любов цю долюбить...
Зриваю маску днів позерства
З обличчя сонного доби.
Невже і справді так зміліли
Ми в сльозі застрашних століть,
Що навіть Сиромості зуміли
Із помпи пам'ятини відлити.
Де наших похитонь почало?
В мініці дороги Ілліча?
О як його не вистачало!
О як його не вистача.
І критинам, і убогим
Солоднуостим брехунам!
...Тому ми віримо у нього,
Щоб, врешті, світ повірив нам.
Ніякі бюсти і портрети
Нам не затінять у вінах
Живого Леніна в нашій —
Найбільшій трудівниці.
Я пісню цю свою, єдину,
Десятиріччя довгі ждаю,
Щоб возвеличили Людину,
А не гранітного вожда.
М. Кіровоград.

БАГАТО людей за життя В. І. Леніна мали щастя спілкуватися з вождем партії та керівником держави: виконували його особисті доручення, розмовляли з ним або ж слухали його промови. Серед таких були й наші земляки. Потім, із плином часу, як правило, згадували про ці зустрічі...

У 1924 році в робітничому видавництві «Прибой» вийшла книжка Г. Зінов'єва «Володимир Ілліч Ленін — його життя та діяльність». Тут були вміщені дві доповіді, зроблені на пленумах Ленінградської Ради: перша — 6-го вересня 1918 року, після замаху на вожда, друга — 7-го лютого 1924 року, після його смерті.

На першій сторінці читаємо присвяту: «Дорогий Надії Костянтинівні! І напис про мету цієї невеликої за обсягом, виконаної на сірому обгортковому папері книжки: «На пам'ять бійцю Робітничо-селянської Червоної армії, авільненому у безстрокову відпустку, від Ленінградського губерньського Комітету РКП та Поліуправління ЛВО — 1-го квітня 1924 року».

Зміст книжки склав популярний виклад вчення і діяльності Леніна з питань диктатури пролетаріату, оцінки селянства, політики мирного будівництва соціалізму тощо. Один з розділів названий так: «Ленін як людина і товариш». «Всі ми, вся наша партія, всі робітники повинні дбайливо вивчати спадщину, яку залишив нам товариш Ленін», — такі заключні слова цієї книжки, яка стала бібліографічною рідкістю і тільки тепер, через багато років, добута із фондів спеціального зберігання.

На пам'яті старшого покоління червонозорівців нашого міста — спомини про Леніна колишнього черво-

Леніна, філіалів у Кракові, Празі, Братиславі, з інституту марксизму-ленінізму. Листувалися із ровесниками з НДР, ЦК Комуністичної партії Франції, старими більшовиками, котрі працювали з Леніним. Матеріал зібрали такий, що позаздриш! 22 квітня 1960 року на урочистій загальношкільній лінійці Сергій Гирич перерізав стрічку...

Шкільний музей розташувався у 2-х кімнатах. Експонати групувалися по розділах. Проводилися екскурсії. Лекторами «працювали» самі школярі. Зібрали цілу бібліотеку, в якій було понад 3 тисячі книг про Володимира Ілліча. Макети, діорами у музеї викликали захоплення. Справою честі для кожного класу було завоювання права навчатися у Ленінській кімнаті.

На той час, коли створювався музей у школі № 3, директором була П. Ф. Яндович, жінка, що буквально все своє життя віддала дітям. Сувора, принципова, вона була дуже справедливою. А це діти цінують чи не найбільше.

...Якось ми згадували з Поліною Феропонтівною ті роки, коли створювався шкільний музей Леніна. «Тепер там вже все інакше. Другої кімнати зовсім не існує. Три скульптури розбиті, — з сумом говорила колишній директор. — А головне, атмосфера, ставлення школярів зовсім інше».

Ставлення інше. Це справді має вирішальне значення. До чого я веду? Нині багато недоброго мовиться про ті роки, про шкільних вчителів, вихователів, які примушували нас усе робити за вказівками. Не знаю, можливо, десь так і було. Але не в школі № 3. Історія шкільного музею В. І. Леніна — яскравий тому приклад. Ініціаторами, організаторами, пропагандистами цього музею були самі школярі. Ленін був для них (для мене, врешті, теж) дорогою, близькою людиною. Нас ніхто не примушував учити напам'ять промову Володимира Ілліча на III з'їзді комсомолу, але ми знали її напам'ять.

Багато років згодом, на виставі московського театру імені Ленінського комсомолу (розташованого, між іншим, у тому ж приміщенні, де в 1920 році проходив комсомольський з'їзд і пролунали знамениті ленінські слова про завдання спілок молоді), «Сині коні на червоній траві» за п'єсою М. Шатрова, в моїй увазі одразу ожили спогади, пов'язані з нашим шкільним музеєм.

Сьогодні ми знаходимося у такому стані, коли багато що піддається сумніву. Це закономірно. Мабуть, саме таким і має бути шлях до справжньої демократії. Звільняючись від догм, приблизності у трактуванні історії, ролі тієї чи іншої особистості, ми разом з тим повинні чітко визначитися у своїх поглядах, принципах, ідеалах.
Валентина ЛЕВОЧКО.

оформлення території з татарським населенням у республіку, Ленін переконливо довів товаришам, що утворення національної адміністративної одиниці у складі Російської федерації — веління часу. При цьому, наголошував Володимир Ілліч, можуть зустрітися на перших порах труднощі, породжені малодосвідченістю кадрів та їхньою низькою культурою. Але, підкреслював вожда, революція пробудила учора підневільні народи, які скинули ланцюги самодержавного гноблення; почалося відродження національних культур. Тому, радив керівним товаришам-делегатам з'їзду з Татарії вожда, не слід зволікати з впровадженням «чисто татарського самоуправління в невеликих масштабах: в окремих волостях і селах, в окремих міських районах і навіть в окремих кварталах». Таким чином, питання утворення Татарської республіки, завдяки втручання особисто В. І. Леніна, було вирішене оперативним — до вересня того ж 1920 року.

Щоразу, коли йдеться про Леніна, думки наших земляків наповнені сердечною теплою, вдячністю за безмірну душевну чарівливість цієї людини. Заслугує на увагу розповідь про зустрічі з Володимиром Іллічем відомого вченого, Героя Соціалістичної Праці І. Є. Тамма, дитинства і юності якого пройшли у колишньому Єлисаветграді. Навчаючись тут в останніх класах чоловічої класичної гімназії, він почав відвідувати марксистський гурток робітників заводу Ельворті (тепер «Червона зірка»), брав участь у мітингах та мавівках тощо. Після революції Тамма обрали делегатом від міста на Перший Всеросійський з'їзд Рад. А через два роки він

«В окремих волостях, районах і кварталах...»

ного директора підприємства А. Полупанова. При ньому завод випустив перші тракторні сівалки для колгоспних полів. Старі люди пам'ятають, як Полупанов виступав із розповідями про особисту зустріч з вождем.

Було це під час громадянської війни, коли бронепоезд «Свобода або смерть» під командуванням матроса Андрія Полупанова, воюючи за владу Рад, дійшов до Москви. Тоді моряки-чорноморці направили свого командира до Леніна. Ось ця зустріч із Володимиром Іллічем, щира з ним розмова і закарбувалася в пам'яті посланця на все життя.

Ленін допоміг: бронепоезд був достроново відремонтований, доозброєний і направлений на Східний фронт, де тоді силалося найзагрозлівіше становище для молоді України Рад... Полупанов, герой громадянської війни, увійшов в історію, на його честь у нашому місті встановлена меморіальна дошка.

В перші роки після Великого Жовтня особливо великою популярністю користувалися вірші пролетарського поета Дем'яна Бедного: політична сатира, героїчна лі-

рика. В багатьох книгах нашого земляка можна зустріти фотографії, де поет знаходиться поруч із Леніним; вони часто зустрічалися в мирні часи, в домашніх умовах, бесідували. Через роки Юхим Олексійович записав спогади про це, присвятив Володимирові Іллічу свої вірші: «Любимому», «Снежинки», «Робоче привітствие».

В спогадах старого більшовика, члена партії з 1903 року, О. Ходоровського, вміщених у збірнику «Спогади про В. І. Леніна», йдеться про діяльність Леніна у напрямку вирішення національного питання, зокрема — утворення Татарської автономної республіки. Наш земляк на той час знаходився у місті Казані, куди прибув за направленням ЦК партії для партійної та радянської роботи. І одразу ж відчув загострення відносин між нерівними працівниками — росіянами та татарами. Перші вважали другий «націоналістами», а другі перших — «великодержавниками».

На найближчому IX партійному з'їзді, який проходив у Москві в березні 1920 року, Ленін, незважаючи на зайнятість, прийняв делегацію партійних та радянських діячів із Казані. Хоча вони й були проти найближчого

НАШІ ЗЕМЛЯКИ ПРО ЛЕНІНА

став делегатом Першого Всеросійського з'їзду з поза-шкільної освіти (травень 1919 року). Цьому нашому землякові пощастило слухати виступи вожда партії та держави. Це залишилося в пам'яті Тамма на все життя, про що він розповідав потім своїм учням та родичам.

Розповідь Ігоря Євгеновича про ці події вміщена також у книжці під назвою: «Воспоминание о И. Е. Тамме» (видавництво «Наука», М., 1981 рік). Вона передає хвилюючу атмосферу тих наповнених історичним змістом революційних днів.

...Минають десятиліття. З їх плином суспільні події та явища набувають нового змісту й значення, а образ Леніна, його справи та думки, його вчення не блякнуть у часі. Навпаки, до них тепер ще уважніше придиваються радянські люди, закладаючи нові значущі віхи на вистражданому і жаданому шляху перебудови.

С. БОНФЕЛЬД,
член обласного літоб'єднання.



«Ви кличете до капіталізму?!»

ЛИСТ ПЕРШИЙ

Пише вам колишній комсомолець Андрій Бойовик. Пишу аперше, моя дружина в минулому піонервожата, я теж брав участь у шкільній піонерській роботі. У нас в сім'ї є теж піонери й комсомольці. Читали статті «Дорослі і діти», «Чи перший зараз піонер?» С. Бондар.

Чесно слово, не сподобалася ця стаття і ці поради, чи як їх назвати, ні до чого. Це просто привело до розпаду піонерської (ми тепер чомусь боїмося називати її лєнінською) організації. Ось чому так, як Бондар (багато є таких), які не мали справи з школою, з піонерами і щось видумують своє, «нове», ганьблять все Лєнінське, яке так дорого дісталася нашим дідам, батькам, які добували соціалістичне суспільство для нас і наших покійних. Перекреслюємо все. Дуже рано окремі особи, а бачаючи їх з буржуазними, націоналістичними нахилами вирішують долю комсомолу і піонерів.

Не подобається нам, як пише С. Бондар: «...стрункі ряди дітей з червоних галстуках, білі банти, акуратні пілочки, горні, барабани і елеїні вітанія партії і комсомолу. Це було вчора». А завтра цього не буде!

Не поясните, дорога редакція, я Вас називаю шанованою, думаю, що не всі атратили ще почуття гордості у вас в редакції до Лєнінської піонерської організації, до історії її, до історії Лєнінського комсомолу, думаю, що й самі зчилися при Радянській владі, що поганого в тому, що вони носять червоні галстуки, білі банти, ашановують святя, горні, барабани Ма-

буть, такі товариші зовсім не знають, що означає червоний галстук і як діти раділи (ось говорять моя дружина, колишня піонервожата), як раділи діти всьому цьому! А тепер що? Відняти у них цю радість, відняти історичну п'язду Лєнінської спілки і брехати дітям, що то все було неправда?

Сноро день народження В. І. Лєніна. Мої діти завжди раділи і ми теж цьому святю. Нащо ганьбити і прикриватися, що немає часу вожатим, ми, учні комсомольці виявляли бажання бути вожатими в молодших класах, працювали з охотою і бажанням, це їхня була гордість, вони знали, що піонер — зміна комсомолу, а комсомол — це зміна партії. Тепер все Лєнінське перекреслюють, стараються порвати стосунки між комсомолом і партією. Як-що чесні люди не врятують піонерію, то не врятують і радянське суспільство.

А. БОЙОВИК.

м. Кіровоград.

ЛИСТ ТРИТИЙ

Не допустимо, щоб наші діти — піонери, носили тризубці замість зірочки. Я знаю, що ви мою статтю (писав з дружиною — колишня піонервожата) оцю не пропустите, але просимо друкувати не тільки тих, хто проти піонерів і комсомольців, а й тих, хто — за, отак!

Не згодні ми, щоб в школі не було піонерської організації, а десь в клубах. Мабуть, під керівництвом розумних вчителів і піонери будуть розумними — це одне. По-друге, ви друкуєте, щоб в піонери вступали дорослі — це вже ясно кому на руку.

Робоча людина наморитися, та й їй не буде коли бігати агітувати піонерів на рухи і свисти, а от такі, які сидять з ручкою, ніякої іншої роботи в них

немає, крім писати, агітувати, піднімати на рухи, збивати з толку людей, оці й будуть спеціально проінкати в лєнінську спілку, щоб робити своїми помічниками в рух та інші неформальні організації, аби тільки не в Лєнінські.

Наша порада: не відступати від лєнінських традицій і дати відсіч всім підступам буржуазно-націоналістичних радників.

Якщо не надрукуєте наш лист, то напишемо в Верховну Раду України, там ще є люди, які зрозуміють нас.

Тепер про ст. «Ясні зорі і тихі води». Не треба нас убаюкувати про жовто-блакитний прапор, що це сонце, вода і т. д. Це покидьки буржуазних націоналістів: Бандери, Петлюри, Махна, Дєнікіна, яких ви збираєте і сунете нам в нашу соціалістичну країну.

Ми теж трохи письменні і знаємо історію жовто-блакитного прапора. Я син тієї жінки, що кричала голосно: «Ідіоти, ви наламуйте людей!», коли Рух ішов з прапорами жовто-блакитними.

А. БОЙОВИК.

м. Кіровоград.

ЛИСТ ТРЕТИЙ

Дорога редакція! Я солідарен з жєнщиною, котра кричала, когда члены Руха шли с планатами и транспарантами на митинг, она правильно кри-

чала: «Идиоты!». Ну как же вас называть? Панами что ли? Я по поводу ст. С. Орел «Ясні зорі і тихі води». Да, «тихі» і свисти і брань всякого рода под этим дєнікинским жовто-блакитным флагом. «Ясні нам зорі світять», видно уже, до чего мы натимось.

С. Орел! Не жуйте перекрєванное, мы уже это слышали, не надо нам лиричных слов, хватит зашей лирики! Переучились! До каких пор будете власть Советскую компроментировать?

Ветераны Г. ШАРПА,
Ф. БАРОХА,
м. Олександрія.

ЛИСТ ЧЕТВЕРТИЙ

Від учасника війни — ветерана праці Баракхіна Йосипа Григоровича (по нац. узбек, дружина українка) с. Аджамка, Кіровоградського району. Пишу в «Молодий комунар» аперше, хоч передплачую вже 20 років, ніколи не тягло мене написати так, як зараз.

Нас кліють з усіх сторін, а ми мовчимо, а який і напише, то все одне не друкують.

Ми з побратимами-ветеранами Г. Шарпою з Олександрії, Малахонієм Сергієм Васильовичем із Знамен'яни часто бачимось, говоримо і вирай обурюємося сьогоднішніми подіями.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Ми взажасмо, що якихось великих коментарів ці листи не потребують. Є й такі думки у нашому суспільстві і вони мають право на існування, і на те, щоб бути почутими. Справа в тому, що їх автори не потурбувались про достатню аргументацію своїх поглядів, а обмежились лайкою, образами, докорами. Крізь весь цей бруд проглядають важливі питання: що таке справжній соціалізм? Яке суспільство ми побудували? Чому дехто так боїться правди і розуміння того стану речей, який маємо на сьогодні? Що таке лєнінізм і що таке псевдолєнінізм? Питань багато. Хотілося, щоб до цієї розмови підключилися

Авторам же цих листів ми б радили не ховатися за чужі адреси, а, може й, прізвища. Андрій Назарович Бойовик написав нам, що мешкає в місті Кіровограді по вулиці Лєніна, 33. За цією адресою знаходиться облєтєрадіомітєт. Як повідомив нам його голова, І. М. Венжик, такого чоловіка у штаті облєтєрадіомітєту немає. До того ж на конвертах ставляться поштові штемпелі. Лист від Г. Шарпи і Ф. Барохи відправлений з Олександрії (про це свідчить зворотна адреса), але штемпель стоїть кіровоградський, причому того самого поштового відділення, з якого відправляв свої листи А. Бойовик (дати теж збігаються).

Ці факти дали нам підстав засумніватися і в авторстві Йосипа Григоровича Баракхіна, нитєля с. Аджамки Кіровоградського району, узбєка по національності (як він пише в листі). Сенєгар євконному Аджамської сільради Любов Іванівна Тапринда повідомила, що в алфавітці господарських книг сільради таний не значиться.

Цінавивомся всі політикою, бо ж ми не привинили до брєхні, і коли читаєш брєхню, моторошно стає, де ж ділася лєнінська правда? Вєсь «Молодий комунар» хоч є й орган обкому ЛКСМУ, але далєний від справдішнього лєнінського, вєсь він направлений в іншу сторону. Візьмємо цього ж Данилєнко, давно я його замітив, як і Матієвєса, В. Бондаря-Орєла, який захищає антирадянські символи, рухи неформалів, отак прочитаєш, здається, що це не комсомольсько-молєдіна газета, пробачте, а якась пролажнута буржуазно-націоналістичним духом. То Дєнікіна, то Махна вихваляє. Це просто зрада Батьківщини, не зрозуміло тільки для чого допустили до оцього розбратання між людьми?

Данилєнко в канадській модній куртці аж підкакує, якби комуністів не допустити до влади? Критикує вибори. Правильно вам відмовляє голова дільничної комісії, бо не буде пильності, ви нас доведете до капіталізму, вже ясно все, чого ви добиваєтесь, критикує партію, комсомол, отож ви спадкоємці буржуазно-націоналістичних людей, які попадали в партію, притєоряючись лєнінцями, а насправді? Тепер все показалося як в дзеркалі, всі вони тепер випливали і все те, що зробили для вас лєнінці стараєтесь перекреслити

Я з своїм побратимом з хвилюванням слухав цей духовий орєстр, яраєз прїїздив до ветерана в гості, попав на зустріч в Новолївці, як було присємно слухати духовий орєстр. Молодці хлопці! Не расстанусь с комсомолом, буду вєчно молодим! — підспівували ми обидва, жаль, що не замітили вас, «шпигунів», яким не подобались наші радянські пісні «І я вєсь продолжєтєся бой!». Діти дїсадного росту і ті зрозуміли суть пієньє, а ви зрадники пієні «І я вєсь продолжєтєся бой»... Зк, Ви... Ян Вам не соромно!

Й. Г. БАРАХТІН.

с. Аджамка,
Кіровоградський район.

«ВРАХОВУЮЧИ ЧИСЛЕННІ КЛОПОТАННЯ...»

Григорій Овсійович Зінов'єв. Його називали одним із вождів партії. Протягом тривалого часу він був у її керівництві. На XII та XIII з'їздах ВКП(б) саме він виступав з політичними звітами. В різні роки очолював Петербурзьку Раду, Комінтерн, був одним з творців тієї державної машини, яка в серпні 1936 року розчавила його, як і мільйони радянських людей. Більше п'ятдесяти років на його імені висіло сталінське заклєття. Про нього згадували тільки як про «штрейкбрєхєра рєволюції», котрий вступив до робітничого руху, щоб всїляко йому шкодити. Нині це ім'я поволі повертається в нашу вітчизняну історію. Повертається в усій своїй суперечливості, неоднозначності, як і час, в якому жив Г. О. Зінов'єв.

У ЙОГО біографії ще дуже багато «білих плям». Особливо це стосується єлисаветградського періоду. Немає повної ясності навіть зі справжнім ім'ям та прізвищем. В одних джерєлах фігурує прізвище Рєдомисльський, в інших — Апфельбаум. Нам майже нічого не відомо про рідних і близьких Григорія Овсійовича.

Зберігся будинок у Кіровограді на розі вулиць Кірова (колишня Михайлівська) і Пролєтарська (Болєтєна), в якому народився Зінов'єв. Цей старєнкий будинок, кілька разів рєбєдєвований, знаходиться в зоні активної рєконструкції. Бульдєзєри гримлять поруч. На макєтах майбутнього Кіровограда, що є у відомстві архітектури, місця йому не знайшлось... Є відомості, що батько Григорія мав невелику молєчну фєрму, що прізвищє матєрі було Апфельбаум, що його брат був анархїстом і загинув у нас на Єлисаветградщині під час григор'євського заколоту. В краєзнавчєму музєї зберігся актовий запис про те, що у міщанина Арєна Рєдомисльського 29 жовтєня (10 лїстопада) 1883 року в Єлисаветграді народився син Овсій-Гєршєн. Є вєрсія, що цей запис стєсується народження Григорія Овсійовича Зінов'єва. Про дїтячі та юнацькі його роки нам майже нічого не відомо. Є дані, що йому вдалось закінчити гімназію. В чотирнадцять років він ажє давав платні уроки, в сімнадцять працював конторщиком чи прикажчиком у галантерєйному оптово-роздрібному магазині Ізраїля Шполєянського. Цей магазин був на місці сучасного УТО по Великій Перспективній (нині вул. Карла Маркса) над річєкою, за п'ять хвилин ходу від будинку на Болєтєній

Юний Зінов'єв справляв аранжєння неговірної, стриманої, серйозної людини, яка багато працювала над собою. В тогочасному Єлисаветграді діяли різноманітні гуртки: самосвітї, вегєтаріанські тощо. Виникли і гуртки соціал-дємократичного спрямування. В 1900 році було чотирі таких гуртки і налічувалося в них не більше дєсяти чоловік у конномє. Робота таких гуртків починалася із самосвітї. Далі їх учасники переходили до читання лєгальної рєволюційної літератури. Ну, а потім — встановлення зв'язків із соціал-дємократичними гуртками центральных міст, нєлєгальна література, листівки, прокламації, пропаганда рєволюційних ідєй серед робітників, організація майєвон, страйків, друнаріє... Перша майєва в нашєму місті була провєдєна соціал-дємократами, робітниками першого травня 1901 року в міському саду.

Одним з гуртків у нашєму місті тих років був «Соціалістичний університєт», організований у магазині Шполєянського Григорієм Зінов'євим, Матвієм Фішєм, Самуїлом Любєвичєм. Гуртківцї мали євзєзок зі службєвцями інших магазинів. Посприяв зрєстанню гуртка страйк в магазині Шполєянського (1900 рік).

У грудні 1903 року поліції вдалось розгромити Єлисаветградську соціал-дємократичну організацію, її підпільну друкарню. Протє тоді Зінов'єв ужє був далєко від рідного міста. На початку 1903 року він виїхав у Швейцарію, вступив на хїмічний, а потім перевівся на юридичний факультєт Бєрнського університєту. В той час Швейцарія була закордонним центром російської соціал-дємократії. Там працювали Плєханов, Лєнін, ряд інших рєволюцієнерів. У 1903 році Зінов'єв уперше зустрівся з Лєніним.

...В лїстопад 1905 року для керівництва партією рєволюції В. І. Лєнін повернувся в Петєрбург, де очолює лєгальну більшовицьку газєту «Новая жизнь». Під керівництвом вождя активнє працює в ній і Зінов'єв. В рєволюційному Петєрбурзі відбулось його знайомство з Лєвом Борисовичєм Камєнєвим

(Рєзєфельдом). Доля посєднала їх, ян то нажуть, до могили. В 1906 році Зінов'єв був одним із керівників Петєрбурзького комїтєту РСДРП. В 1907 році, на V з'їзді партії, його обирають в члєни ЦК.

Перша російська рєволюція після двох з половиною років героїчної боротьби зазнала поразки. Рєакція перейшла в наступ. Дєсєни 1907 року змусили знову ємігрувати за кордон Лєнін. Зінов'єв 29 бєрєзня 1908 року заарєштовано. Оскільки вагомих доказів його рєволюційної діяльності у охрани не було, його вислали в рідний Єлисаветград. Можливо, на м'якість покарання вплинув і стан здоров'я юнака (ємолоду у Зінов'єва було хворє серце), або покірливий тон його письмових прохань на ім'я начальника охоронного відділення, із запевненнями, що «ні в яких партіях і спілках не перебував...».

Ми можемо лише гадати, як зустрїли вдома 25-лїтнього «блудного сина», який повернувся чєрєз п'ять років під нагляд поліції. Нєвідомо також, чим він займався в ті лїтні дні. Протє ажє в жовтні 1908 року він виїхав у Жєнєву до Лєніна. З того часу ці люди ажє практично не розлучалися. Разом переїздили з місця на місце. Разом готували партію до наступних битв, разом прибули на Фінляндський вокзал рєволюційного Пітєра, разом переходили в Розліві. Хоча не завжди між ними панувала єдностайність.

В жовтні 1917 року погляди Лєніна і Зінов'єва з ряду практичних питань розвитку рєволюції різнилися. Особливого загострєння їхня суперєчка набула після опублікування відомого листа Камєнєва в газєті «Новая жизнь» напередодні збройного повстання і під час першої урядової кризи, коия 17 (4) лїстопада 1917 року Зінов'єв, Камєнєв, Рїков, дєякі інші більшовики виїшли зі складу ЦК і Рєди народних комісарів. Криза виникла у зв'язку з рєходженнями щодо допуску в уряд прєдставників інших дємократичних партій. Зінов'єв і Камєнєв підтримали пропозицію Всєросійського євконному єзлізничної профспілки і висловлювалися за передєчу

(Закінчення
на 5-й стор.)



ПАРТИЗАНКА БАБУСЯ КСЕНЯ

1. Довідка № 42/13 від 8.02.89 року, підписана завідувачим обласним партархівом В. Калиниченком, в якій говориться, що за документами партійного архіву Кіровоградського обкому партії встановлено, що Біла Ксенія Семенівна значиться в списках партизанського загону імені Ворошилова (командир Діброва І. Д.) зв'язковою з травня по листопад 1943 року.

2. Лист-відповідь: «Комісія по справах колишніх партизан Великої Вітчизняної війни. Президія Верховної Ради УРСР № 10/462 від 27.03.1989 року. Тов. Біла К. С. І Повідомляємо, що партизанський квиток на Ваше ім'я направляємо виконкому Олександрійської міської Ради народних депутатів для вручення. Секретар комісії П. Клименко».

3. І останній документ — партизанський квиток № 11768 на ім'я Ксенії Семенівни Білої.

Більше сорока п'яти років чекала Ксенія Семенівна цього дня. Все за роботою ніколи було звертатися в різні установи. Спасибі людям, що лише тепер допомогли.

Дізнавшись про цю історію, я вирішив зустрітися з К. С. Білою. Можливо, вона пригадає ще якусь невідому для нас сторінку історії партизанської боротьби на території Кіровоградщини.

Коли прийшов до Ксенії Семенівни додому, її в квартирі не було: сусіди сказали, що пореється, певно, біля свого «господарства». Ним виявилися дві кози й декілька курочок.

Маленька, худенька і незважаючи на похилий вік досить жвава в роботі, жінка добре справляється із своїм «господарством». Помічників біля неї немає, живе одна. Навідується, правда, до старенької матері і бабусі сини, невістки, онуки і правнуки. Я, звичайно, розумів, що нелегко Ксенії Семенівні ворушити в пам'яті те, що закарбувалось в серці назавжди. Загибель дорогих серцю людей — чоловіка і сина. Мовчки дивився на фотографії колишніх народних месників, які акуратно наклеєні на великий білий аркуш паперу: І. Д. Діброва, Д. І. Білий, Б. Д. Білий, П. С. Підгорний, Л. П. Підгорний (батько і син). Їх давно нема серед нас.

На початку війни Ксенія Семенівна жила в с. Захарівці Новогеорґієвського району (зараз Світловодський). Коли село окупували фашисти, вона залишилась одна з чотирма дітьми. Чоловік Дмитро Ісакович Білий був на фронті. Але в кінці 1942 року він потрапив у полон і на початку 43-го знаходився в таборі військовополонених в м. Кремен-

чуці. Звідти йому вдалося втекти й зимою 1943 року Дмитро Ісакович добрався до рідної домівки. Згодом пішов працювати конохом. Через два чи три тижні після його повернення додому Ксенія Семенівна якось серед ночі почула тихий стук у шибку. Розбудила чоловіка. Дмитро Ісакович піднявся і пішов відчиняти двері. Незабаром разом з чоловіком а хату зайшло ще двоє. Це були Ілля Данилович Діброва — командир партизанського загону і Петро Сергійович Підгорний — партизан. Діброва і Білий були односельчанами і добре знали один одного. Не засвічуючи лампу, почали тихо розмовляти. З тієї пам'ятної ночі став чоловік підпільником і одержав завдання допомагати партизанам, які знаходились в Чорному лісі. А головне — ввійти в довіря старости села.

Дванадцятирічний син Дмитра Ісаковича Боря підслухав нічну розмову, хоча дорослі думали, що діти сплять. Ще до світанку нічні гості пішли, щоб їх ніхто не помітив. А на ранок Боря підійшов до батька і зізнався, що він усе чув і зрозумів. Про що йшла розмова між батьком і сином, невідомо, але з тих пір Боря Білий почав допомагати і батькові, і Діброві в збиранні різних відомостей

про чисельність і розташування німців, про військову техніку та про все, що необхідно було знати народним месникам. Домівка Білих в с. Захарівці стала якою. Звичайно, Ксенія Семенівна, як дружина і мати, розуміла, чим ризикують чоловік і син. А з весни сорок третього й сама почала допомагати їм. Завдання отримувала від чоловіка — куди піти, що віднести, а з чим вернутись назад. Так і стала зв'язником між підпільниками і партизанським загonom.

На початку літа сорок третього року Дмитро Ісакович Білий був призначений комірником і завдяки відповідним документам мав право продавати лишки продуктів та купувати для господарства необхідні матеріали. Така діяльність Дмитра Ісаковича була, як ніколи, потрібна партизанам. По дорозі в Знаменку Білий заїжджав в с. Христофорівку Знаменського району, де була підпільна радіостанція. Туди він привозив продукти, одяг, а звідти — зведення Радінформбюро. Інколи перевозив і зброю для партизанів.

Староста Лошаков почав здогадуватися і про діяльність Д. І. Білого, і про партизанський загін, тому намагався втертись у довіря підпільників. А вже була середина літа 1943 року і багатьом ста-

ло ясно про стан справ на фронтах. Іа Лошакова командування партизанського загону і підпільники не визнавали — він же все-таки староста. І тоді останній пішов на крайність — дав завдання Білому поїхати в село під Києвом до його батьків, мовляв, дізнатись, як живуть, а головне, розвідати обстановку і після приїзду розповісти партизанським керівникам. Завдання було виконане і Лошакову партизани повірили. Він навіть перейшов у загін перед відступом фашистів із села. Але третього вересня 1943 року фашисти заарештували Д. І. Білого (можливо, не без участі Лошакова). Зв'язали руки і Ксенії Семенівні. Потім щось перемовили між собою, спитали скільки дітей — а їх четверо — жінку відпустили. Дмитра ж Ісаковича завели в с. Косівку і там розстріляли. Після цього страшного дня Ксенія Семенівна почала боятися, що карателі можуть вернутись і забрати її і дітей. Вона почала ховатися, а дітей пороздавала родичам в різні села. І цим, мабуть, врятувала і себе, і дітей, бо вороги знову приходили в їхню хату.

Після смерті чоловіка Ксенія Семенівна ще виконувала завдання підпільників. Восени, наприклад, вона отримала наказ від Якова Івановича

Сиренченка. Їй потрібно було на підводі поїхати в ліс і передати партизанам повідомлення. Щоб підняти конячку, їй дали спеціальний батіг. Саме цей батіг був паролем. Не всі слова, які треба було передати партизанам, Ксенія Семенівна зараз пам'ятає, а пригадується лише фраза «капусту порубали». А на початку грудня 1943 року, як відомо, наш край був звільнений від німецько-фашистських загарбників. На закінчення залишилось лише додати, що син Ксенії Семенівни Боря Білий, посмертно нагороджений медалью «Партизан Великої Вітчизняної війни II ступеня», помер від ран в 1945 році. Чоловік — Дмитро Ісакович Білий теж посмертно нагороджений орденом Вітчизняної війни другого ступеня.

І медаль, і орден знаходяться зараз в Олександрійському краєзнавчому музеї. Батько і син поховані на кладовищі в с. Косівці. Олександрійський загін юних слідопитів носить ім'я Бори Білого. А старенька і досить жвава бабуся Ксенія ще сама виконує посильну домашню роботу, інколи виступає перед учнями різних шкіл, а також чергує в краєзнавчому музеї м. Олександрії. А вже про що розповісти.

Ф. БОНДАРЧУК.
м. Олександрія.

«МОЛОДИЙ КОМУНАР» ЧИТАТИМУТЬ У МОСКВІ

Редакція одержала листа від товариства «Славутич» та українського молодіжного клубу (Москва):

«За допомогою партійних, радянських та комсомольських органів Москви, Головного управління культури виконкому Московської Ради при підтримці постійного представництва Ради Міністрів УРСР при Раді Міністрів СРСР вирішено питан-

ня про відкриття в столиці бібліотеки української літератури.

З цього приводу товариство української культури «Славутич» та Український молодіжний клуб у Москві звертаються до Вас з проханням повідомити громадськість Вашої області про важливу подію в житті українців столиці.

Ми були б вдячні державним, громадським організаціям та окремим

особам за допомогу в комплектуванні фондів бібліотеки.

Просимо також у зв'язку з тим, що в Москві мешкає багато вихідців з Вашої області, навчаються студенти та аспіранти, надсилати Вашу газету (наприклад, комплексом за місяць) на адресу бібліотеки.

Адреса бібліотеки української літератури: 111024, Москва, шосе Ентузіастов, 20, ЦБ № 122, Библиотека

украинской литературы. Телефон для довідок: 206-11-45.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Колектив «Молодого комунаря», бажаючи допомогти землякам у Москві, почав збирати книжки для їхньої бібліотеки. Добре, якщо й наші читачі підтримають цю справу. Відтак українці Москви матимуть ще один донат: на Українці людям не байдуже до них...

«ВРАХОВУЮЧИ ЧИСЛЕННІ КЛОПОТАННЯ...»

«БІЛІ ПЛЯМИ»
ІСТОРІЇ

половини місць в уряді есерам і меншовикам. Зустрівшись із рішучою більшістю членів ЦК партії, вони змінили свою. В газеті «Правда» 21 (8) листопада з'явився «Лист до товаришів» Зінов'єва, у якому він писав: «...Ми змушені підкоритися партійній дисципліні» — і запевняв, що «ніякого розколу в нашій партії не було і бути не повинно».

Ось у цей драматичний для себе період Зінов'єв здійснив поїздку на Україну. Він 4 грудня (21 листопада) 1917 року прибув до Єлисаветграда. В нашому місті він читав у міському театрі лекції про Жовтневий повстання. За участю Зінов'єва 8 грудня (25 листопада) відбулося засідання місцевої Ради Робітничих Депутатів. На ньому більшовицька фракція порушила питання про організацію Радянської влади в краї. Збори тривали 12 годин — від сьомої вечора до сьомої ранку. Провідні позиції в Раді тоді займали меншовики та есери. Крім Зінов'єва, на цьому засіданні були також представники Петроградського і Мінського Військово-Революційних комітетів, Ревкомів Балтійського і Чорноморського флотів. Вони відзначали байдужість городян до подій у країні, говорили, що місто нагадує острів у розбурханому океані революції.

Ось як описував очевидець один з епізодів цього засідання: «В залі піднявся страшний гамір. Зінов'єв намагався кілька разів говорити, проте його через шум не було чути. Нарешті дещо починає втихати. Слово надається Зінов'єву. «Ось, товариші», — говорить він, — ваш збуджений стан ясно свідчить про одне — що тут давно штучно стримувався на-

тис революційних сил. Жени природу в двері — вона влізе у вікно...». Провести більшовицькі резолюції на тих зборах не вдалося, проте сама подія посприяла швидкій більшовизації Рад. Вже через місяць Ради в Єлисаветграді були більшовицькими. А згодом у місті було проголошено Радянську владу. Дані про інші відвідини Зінов'євим нашого міста не виявлено, проте він цікавився тутешніми подіями. Виступаючи на VIII з'їзді ВКП(б), Зінов'єв говорив про поширення антисемітизму у нас в місті, переназвав деякі повідомлення єлисаветградських газет.

Починаючи з 1922 року, звучали пропозиції про перейменування міста. Пропонувались назви Ленінськ, Троцьке, Зінов'євськ. Громадськість схилилася до останньої пропозиції. Під час роботи XIII з'їзду ВКП(б) Зінов'єв дав згоду на надання місту свого імені. Святю перейменування відбулося 12 липня 1924 року. В нашому Музеї Революції (розгромленому німцями під час війни) було відкрито куточок Зінов'єва. В усіх установах вивішувались його портрети. Вулиці в містах і селах краю називались його ім'ям. Його рідні Михайлівська і Болотана мали нові назви — Зінов'єва і Каменева. Редактор місцевої газети «Червоний шлях» М. Г. Куліш у номері за 21 липня 1925 року глузував із залізничних чиновників, які протягом року не перейменовували станцію. Уславлення вождя-земляка, здавалось, буде вічним, як і ті ідеали, що він їм служив. Проте вже через кілька років нова назва міста звучала як анахронізм...

1 грудня 1934 року у Смольному пролунав постріл, який обірвав життя С. М. Кірова. Відлуння цього пострілу стрясало країну ще два десятиріччя по тому. До цього зловмисного вбивства народ і

не здогадувався, як він любив Мироніча, як ненавидів «троцькістсько-зінов'євських покійників». «На прохання трудящих» місто було вирішено перейменувати в Кіров. Потім це ім'я одержали сотні міст і населених пунктів, десятки тисяч підприємств, колегієв, установ, вулиць. Паралельно по всій країні лунало ще біблійне: «Розпни!!!». Прокотилася хвиля мітингів і в нашому місті. «Зняти ганьбу» з пролетарського міста, замінити ганебну назву Зінов'євська, увічнити в новій назві ім'я любимого Кірова, не давати ніякої пощади агентам класового ворога — такі заклики лунали звідусіль. 29 грудня 1934 року учорашній Зінов'євськ почав іменуватися Кіровим, а згодом — Кіровоградом. Залізничники і цього разу залишилися вірними собі: станція іменувалась «пекельною» назвою Кірове-Українське аж донедавна.

В червні 1988 року Зінов'єва, як і його однодумців, було реабілітовано. В липні цього року ЦК КПРС прийняв постанову «Про увічнення пам'яті жертв репресій періоду 30—40-х і початку 50-х років». У ній зазначено, що ця робота в ряді республік, країв та областей ведеться ще недостатньо організовано й по-людськи. ЦК КПРС запропонував ЦК Компартії союзних республік, крайкомам і обкомам партії, а також комуністам, що працюють у місцевих Радах народних депутатів, активізувати роботу по увічненню пам'яті жертв репресій. Можливо, надійде згодом керівна вказівка і тоді, «враховуючи численні клопотання трудових колективів і громадських організацій», ім'я Зінов'єва знову з'явиться на карті міста, де він народився? Чи не краще нам, його землякам, подумати над доцільністю подібних перейменувань заздалегідь?

В. ПОСТОЛАТІЙ.

м. Кіровоград.

[Закінчення. Поч. на 4-й стор.].

«ЖАЛІСЛИВИЙ» ЗЛОМЩИК

Викрадення автотранспорту, крадіжки, грабежі, розбій, незаконне зберігання холодної зброї, хуліганство, викрадення документів — ось послужний список злочинів, скоєних членами групи під керівництвом 25-річного О. Работнова. Як встановили слідство і суд, цей чоловік, раніше засуджуваний за крадіжку наркотичних речовин, у 1987 році звільнився із місць позбавлення волі, але не став на шлях виправлення, знову почав злочинну діяльність, залучаючи до неї інших осіб, в тому числі й неповнолітніх. Обслуговуючи платний туалет кооперативу «Берізка», Работнов познайомився із підлітками Ю. Лебедевим, С. Ключенком, С. Остапенком, А. Касьянцем, В. Уразовим, з якими (разом із дорослими І. Забарою та І. Живицьким) викрадали автомашини, роз'їжджаючи по різноманітних населених пунктах, і здійснили в загальній кількості 16 злочинів.

Цікаво познайомитися з деякими матеріалами слідства. Взяти хоча б характеристики на учасника злочинної групи 18-річного Юрія Лебедева. «Із сусідами по будинку дружний, з повагою ставиться до старших, завжди допомагає самотнім та особам старшого віку. За характером чуйний, добрий, працелюбний, жалісливий», — пише зав. будинком № 5, що по вулиці Конєва в м. Кіровограді. «За характером добрий, чуйний, з повагою ставиться до старших товаришів. Легко підпадає під сторонній вплив», — характеризують Юрія начальник, голова цехового профспілкового комітету, секретар партбюро та секретар комсомольської організації МСЦ № 2 заводу «Гідросила».

Із звинувачувального вироку: «Лебедев Юрій... звинувачується в тому, що він скоїв напад з метою заволодіння особистим майном громадян, поєднаний з погрозою застосування насильства, небезпечного для життя і здоров'я особи, на котру був зроблений напад (добрий! — авт.), спробі повторного викрадення автомобіля, поєднаній із загрозою застосування насильства, небезпечного для життя і здоров'я потерпілого (жалісливий! — авт.), відкритому викраденню особистого майна громадян, скоєному повторно, за попередньою змовою групою осіб, поєднаному з насильством («завжди допомагає самотнім і людям старшого віку» — авт.).

А всього «добрий», «жалісливий», «пособляющий самотнім і людям старшого віку» Юрій Лебедев

скоїв із десятків зухвалих злочинів, проявляючи бездушність і жорстокість. Тільки одна риса юнака, котра вказана у характеристиках на нього, відображена найбільш об'єктивно — «легко підпадає під сторонній вплив». Дивує тільки те, що цими «сторонніми» виявилися не колектив МСЦ № 2 заводу «Гідросила», не профспілка цеху чи комсомольська організація, нарешті не колектив автошколи ДТСААФ, де він учився, а раніше засуджуваний Работнов.

Що ще особливо кидається в очі при ознайомленні з матеріалами даної кримінальної справи? При описанні майже всіх злочинів, скоєних цією групою, фігурує фраза: «знаходячись в нетверезому стані» або «після вживання спиртних напоїв». Я не можу стверджувати, що колективи, де працювали чи вчилися Работнов, Забара, Живицький, Лебедев і Касьяненко не приділяли їм уваги, що їхні батьки не займалися їх вихованням або погано на них впливали, хоча й тут, певно, були недоліки. Але посмію заявити категорично, що основною причиною сумного підсумку для неповнолітніх Лебедева і Касьяненка була їх схильність до пияцтва і «виховна робота» раніше засуджуваного Работнова та цілком дорослого Живицького.

Менш стійкою, але не менш небезпечною була злочинна група В. Дубовського, Д. Касьяненка та інших, котра із складу готової продукції заводу «Гідросила» украла товарно-матеріальних цінностей на 7,5 тисяч карбованців.

25-річний В. Дубовський, теж раніш засуджуваний, до своїх «подвигів» залучив неповнолітніх Ю. Капінуса, С. Пушкарьова, Д. Касьяненка та інших. За них Лебедев і Касьяненко позбавлені волі, правда, останній з відстрочкою виконання вироку. Стосовно Капінуса і Пушкарьова в порушенні кримінальної справи відмовлено і матеріали на них передані в комісію у справах неповнолітніх. І вирок стосовно Лебедева й Касьяненка, і постанови слідства стосовно Капінуса й Пушкарьова — законні й справедливі. Важливо, щоб ці два рішення стали уроком на майбутнє не тільки для згаданих підлітків, а й для всіх молодих людей, схильних до випивок, і на цьому ґрунті зав'язуючих «дружні стосунки» з работновими і дубовськими.

В. КОМЕНДЯК,
старший помічник прокурора області.



СПЕЦВИПУСК ІЗ ПРОБЛЕМ ПІДЛІТКОВОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Сьогодні в країні склалася надзвичайна ситуація, пов'язана із небувалим зростанням злочинності, особливо серед молоді і неповнолітніх. Якщо за перший квартал минулого року підлітками скоєно 67 різноманітних злочинів, то за цей же період нинішнього їх кількість зросла до 152.

Будь-який період соціальних потрясінь, економічного розладу завжди дає зростання злочинності. Але, вважаємо, сьогоднішній її розгул відбувається і через правову неграмотність, духовну спустошеність молодих людей в результаті недостатнього сімейного і шкільного виховання, через неорганізоване працевлаштування юнаків і дівчат, їх дозвілля, відсутність нормальної матеріальної бази для дитячих занять, та, часом, і через формальну участь громадськості в роботі по попередженню правопорушень.

Півтора десятка організацій причетні сьогодні до виховання молоді. Але, як мовиться, — у семи няньок дитя без ока. Школа, комсомол, інспекції у справах неповнолітніх, правоохоронні органи. І кожна з цих організацій сподівається на те, що власні зусилля покрийються активністю інших «вихователів». В результаті ж підлітки залишаються нічийні.

У минулому році при обкомі комсомолу створено центр по профілактиці правопорушень, сьогодні вирішується питання створення асоціації оперативних комсомольських загонів, комсомольських загонів із числа воїнів-інтернаціоналістів для надання допомоги правоохоронним органам у нинішній критичний момент. Цим спеціальним випуском ми хочемо привернути увагу всієї громадськості на тривожне становище в нашій області. Бо тільки об'єднавши зусилля всіх зацікавлених організацій, всіх людей, тільки єдиним фронтом ми зможемо подолати всезростаючу, на жаль, злочинність.

«ЯК ВИП'Ю —
СТАЮ АГРЕСИВНИЙ...»

ПАМ'ЯТКА

БАТЬКАМ, ВЧИТЕЛЯМ, ВИХОВАТЕЛЯМ
ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ БЕСІД ІЗ ШКОЛЯРАМИ
І ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ВІКУ

Кожну хвилину в країні трапляються різноманітні пригоди, нерідко трагічні, які забирають здоров'я і життя людей. В результаті цього дуже часто страждають наші діти — найменш підготовлені до життя, довірили і недовсвідчені.

Користуючись їхньою беззахисністю, злочинці здійснюють квартирні крадіжки, зґвалтування та інші злочини. Дотримання пропонуєних порад і рекомендацій дозволить врятувати ваших дітей від біди.

Отже, хлопчики й дівчатка:

- якщо ви залишилися вдома без батьків, не відкривайте двері чужим і малознайомим людям;
- на запитання чужих, чи є батьки дома, відповідайте, що вони відпочивають;
- на телефонні дзвінки із запитаннями, чи вдома або коли повернуться з роботи батьки, кажіть, що вони зайняті і запитайте куди і кому треба передзвонити;
- ні під яким приводом не запрошуйте в дім малознайомих хлопців і дівчат;
- не хваліться перед співбесідниками, що в вашій квартирі є дорогі речі, такі, наприклад, як радіо- або відеопаратура тощо;
- при нагоді познайомте батьків зі своїми друзями і товаришами;
- не розгублюйтесь, якщо, знаходячись у квартирі, почувєте, що хтось намагається відчинити входні двері, а голосно запитайте, хто там? Якщо жчужий продовжуватимуть відкривати двері, негайно викликайте міліцію по телефону «02», точно вказавши адресу, а потім з балкону чи через вікно кличте на допомогу;
- виходячи з дому, не забувайте закривати балкон, кватирки, особливо, якщо мешкаєте на нижніх поверхах;
- не залишайте в дверях записки — це притягує увагу сторонніх людей;
- будьте уважні з ключами від квартир — не губіть, не залишайте їх під килимком, в поштової скриньці та інших легкодоступних місцях. Якщо ключі все-таки загубили, відразу ж повідомте про це батьків, аби змінили замки на дверях;
- будьте пильні на вулиці, переходьте дорогу тільки на зелене світло чи по пішохідній доріжці. Пам'ятайте, що автомобіль рухається вулицями міста із швидкістю 60 км на годину, тому водій не завжди може попередити біду, якщо ви порушуйте правила дорожнього руху. Не сійте поряд з автомобільною, яка зупинилась — це небезпечно;
- не сідайте до незнайомих в автомобіль покататися, навіть якщо дуже хочеться чи запізнюєтесь;
- якщо незнайомі люди запрошують вас послухати музику, зніматися в кіно, подивитися відеофільм, познайомитися з собакою (може бути й інший привід), не поспішайте погоджуватися. Порадьтеся з батьками чи вчителями;
- якщо у дворі чи біля школи хлопці вимагають гроші, спробуйте переконати їх, що у вас грошей немає і по можливості повідомте в міліцію;
- не носіть із собою великі суми грошей, а якщо випадково такі гроші виявилися в кишені — не хваліться цим;
- якщо відчуваєте, що вас переслідують, зайдіть в найближчий магазин, будь-яке людне місце і попросіть дорослого перехожого провести додому;
- не беріть сірники, не розводьте вогнищ, не вмикайте без дозволу старших електроприлади, не проводьте самостійно ніяких дослідів, якщо поряд немає дорослих.

Що б не сталося з вами, вашими родичами і близькими, звертайтеся в міліцію, де завжди знайдете добру раду, а якщо буде потрібно — допомогу. Наші телефони: 3-53-14, 3-50-87.

Відділ профілактичної служби УВС Кіровоградського
облвиконкому.



Як хотілось би, щоб поряд із нинішніми і майбутніми його мешканцями були батько і мати, а не вихователі в міліцейській формі. На знімках: «Що ж ми далі робитимемо?», — запитує себе, і ось цього юнака В. М. Гребенюк; виготовлені руками цих хлопців коробки для пельменів, — для багатьох з них взагалі перша робота в житті. Старшому вихователю приймальника-розподільника С. А. Салтану — це не в дивину: надто різні хлопчики, а то й дівчатка, сюди потрапляють.

Фото О. ПОДАШЕВСЬКОГО.

Тривожна статистика свідчить

Види правопорушень, скоєних неповнолітніми	І квартал		І квартал		майна	Крадіжки державного майна	Хуліганство	Викрадення авто- транспорту
	1989 року	1990 р.	1989 року	1990 р.				
Зґвалтування	2	1 (- 1)	26	70 (+ 44)	8	27 (+ 19)	10	15 (+ 5)
Тяжкі тілесні пошкодження	1	4 (+ 3)	9	20 (+ 11)	26	70 (+ 44)	8	27 (+ 19)
Розбій	1	1	10	15 (+ 5)	9	20 (+ 11)	26	70 (+ 44)
Грабежі	6	7 (+ 1)	26	70 (+ 44)	8	27 (+ 19)	10	15 (+ 5)
Крадіжки особистого			9	20 (+ 11)	26	70 (+ 44)	8	27 (+ 19)

Всього у скоєних злочинах взяли участь 88 підлітків, із них 22 — в стані алкогольного сп'яніння і 8 — із числа тих, хто вже затримувався за певні правопорушення. За цей же час з участю неповнолітніх скоєно 43 групових злочини.

«ЯК ВИП'Ю — СТАЮ АГРЕСИВНИЙ...»

Був звичайний будній вечір. Молоді мами простували до недалекого дендропарку, що на Черемушках. Я милувалася його весняною красою, з цікавістю розглядала перехожих. Гарно як!

Та ось увагу привернули кілька підлітків, які тупцювали біля продовольчого магазину. Незважаючи на те, що магазин уже зачинили, хлопці чомусь не розходилися. Підійшла ближче — і все з'ясувалося. Юнаки, очевидно, «страждали» від спраги, бо один із них мало не на колінах повзав, зазираючи в шпарку, і мудруючи, як випросити кілька пляшок пива. Тут же на них чекав новенький мотоцикл «Ява».

Один із хлопців повернувся в мій бік. О, та це ж мій знайомий! На минулому тижні слухали його на засіданні комісії в справах неповнолітніх при Кіровському райвиконкомі за вживання спиртних напоїв. Віктор кинув навчання в СПТУ № 2 і вчитися більше не бажав. Переконавав нас, що влаштується до батька на роботу, що його поява в нетверезому стані була прикритим випадком, що це вперше і востаннє. Хлопцеві повірили...

І ось ця зустріч. Потяг до спиртного виявився міцнішим, ніж дане слово... Говорила з Віктором знову та, на жаль, на обличчя у нього не промайнуло і тіні сорому, хоч би удаваного... Чи поодинокі такі випадки? Згадувала хлопців та дівчат, затриманих працівниками міліції в нетверезому стані — жорстоких, злих. Потерпілих, які розповідали про п'яних підлітків, що з перекошеними від люті обличчями лупцювали їх ногами.

Бажання відпочити в парку зникло і я повернулася на роботу. А з думки ніяк не йшли юнаки, які так хотіли випити... Уявила, як захмелілий Віктор з товаришами мчить на новенькій «Яві» вулицями міста... Чи його однокласники, вихиливши пляшку горілки, простують затемненими безлюдними доріжками парку... Чого чекати перехожому від зустрічі з ними?..

Відкрила міліцейські статистичні звіти. За минулий рік в області 102 підлітки скоїли злочини в стані алкогольного сп'яніння, 1446 неповнолітніх доставлені в органи внутрішніх справ, з них 895 в нетверезому стані. Отже, поява п'яних підлітків на вулицях — це не поодинокі випадки, хоч і гірше в цьому зізнаватися. Сьогодні зловживання неповнолітніми спиртним залишається досить поширеним явищем і породжує немало гострих проблем. Прогули на виробництві, порушення громадського порядку, хуліганські прояви, ухилення від роботи та навчання — ось далеко не повний перелік тих бід, до яких призводить пиятика. На сьогодні практично немає жодного району в області, де б не виросла крива появи підлітків в нетверезому стані. Що їх штовхає на такий вчинок?

Прийчини потягу молодих людей до випивки різні. Під час опитування підлітків, які вживають спиртні напої, 39% зізналися, що вони навчилися у батьків, 33% — брали приклад з інших дорослих, а 25% — привчали старші товариші.

Випадкові знайомства, самостійний заробіток, проживання підлітків без батьків — все це за відсутності в юнаків та дівчат твердих моральних принципів може призвести до згубної звички.

...У маленьку кімнату гуртожитку, де проживав Сергій Щербаков, учень СШ № 13, заходила без особливого бажання. Мати виховує сина одна, в сім'ї нестатки. А Сергій уже вкотре приходить додому напідпитку!

Як могло так статися? Чому син став все частіше випивати? З ким товаришує? Не-може мати відповіді на ці питання, не розуміє вона мене. Засліплена материнською любов'ю, виправдовує кожний вчинок хлопця.

— Ну й що, що прийшов захмелілий? Він же не ввався! Випив у товариша на день народження. Що ж тут такого?

Слова її вражають недалекоглядністю. Пояснюю матері, що, як правило, підлітки наодинці не п'ють. Сергій товаришує з дорослими і, якщо його вчасно не зупинити, після чергової п'янки станеться трагедія. Мати незадоволено спить. Відчуваю, що не сприймає моїх слів, вважає мене ворогом. А Сергій в свої 15 років утриматися уже не може. Товариші же по чарці знаходять серед дорослих...

Скільки таких «добрих» дядечків вистояв в черзі біля спецвідділу. Тільки підійдіть до них — і бажана пляшечка у вас в кишені. В історії з Сергієм дядечки виявилися ще «милосерднішими», бо, коли хлопець сказав, що в нього немає грошей, вони почастили його за власний рахунок. Та так, що хлопця в неприємному стані підібрали на вулиці (це ж скільки треба було випити!). Із пояснень Сергія: «...одному з них було під 40...». І не здригнулася ж рука в отого під 40, коли наливав хлопцеві чарку!

До речі, Сергієві так і не довелося закінчити дев'ятий клас. Недавно скоїв злочин, будучи напідпитку. Зараз знаходиться під слідством.

А ось інша історія. У хлопця перша в житті зарплата. Як її чекав! Мамі, і бабусі та й сестричці будуть подарунки,

вперше в житті куплені на власні гроші. А тут з «порадами» старші колеги по роботі: — Першу зарплату треба прилити, інакше в колектив свій не приймемо...

І далі:

— Давай з нами. Це ж за твої кравні куплена... Маєш право. Ти вже в нашому колективі повноправний...

А на слідстві:

— Пив тому, що всі пили і щоб не бути смішним в очах товаришів. Вважав, як говорили старші, що алкоголь придає мужність і силу.

Оце і весь шлях від першої зарплати до кабінету слідчого. Тому й хочеться запитати тих «хороших» дядь: «А чи є у вас, ша-



новні, совість? Ви ж теж, напевно, маєте дітей? А якщо вашим хтось отак наливатиме?..».

Дехто, читаючи ці рядки, може й усміхається. Моєлюб, говоріть-говоріть, виховуйте, наслухалися ми вже вашої моралі! Для таких нагаду, що існує ще й адміністративна та кримінальна відповідальність, за якими: доведення неповнолітнього до стану сп'яніння батьками чи іншими особами карасться штрафом у розмірі 30 карбованців. Ті ж дії, здійснені особою, у службовій залежності, в якій знаходиться неповнолітній, призводять до позбавлення волі до одного року чи виправних робіт на такий же період, чи штрафу в розмірі 50 карбованців. Систематичне залучення неповнолітнього до п'яних оргій карасться позбавленням волі до 5 років.

Це вже не мораль, а слово закону.

...Сьогодні весна. Для одних це пора весіль, для інших — урочистих проводів до лав Радянської Армії. І дуже сумно, що часом ці свята калічать людські долі, призводять до страшних трагедій. Таке трапляється тому, що на них горілка ллється рікою. Батьки, не задумуючись, ставлять на столи закорковані пляшки, до того ж в необмеженій кількості. За звичаєм. Щоб як у людей.

...16-річний Олег ріс в працюючій дружній сім'ї. Батьки без чужої допомоги зіп'ялися на ноги, стали добрими господарями. До праці привчили й дітей. Син не цурався ніякої роботи.

Той день для Олега та його рідних став трагічним. У сусідньому селі до лав Радянської Армії проводжали товариша. Добре захмелівши, хлопці вийшли на вулицю. Олег згадав, що пора додому, адже батьки хвилюються. Повертався з другом. По дорозі зустріли дівчину, ученицю місцевої школи. Горілка затьмарила розум: дівчину згвалтували. А мав же хлопець цієї весни пройти вулицю рідної Краснополки, що в Маловісільському районі, обперезаний, за звичаєм, червоними стрічками та виштим материнським рушником. Проводжали б його до армії... І добрий був би воїн з юнака...

Горе в сім'ї Олега. Трагедія для дівчини та її рідних. І не сталося б біди, якби господарі подумали, чи ж не захлинуть ще зовсім юні душі в горіланій річці. Не боюся назвати таких батьків співучасниками злочину, бо ж свідомо ставили перед підлітками пляшку за пляшкою.

Сьогодні, як ніколи, хвилює розміщення спецвідділів та спецмагазинів біля навчальних дитячих закладів в містах і селах, особливо в Кіровограді.

Хвости черг любителів випити впираються в приміщення шкіл №№ 13, 20, 4 та інших. Особливу тривогу викликає той факт, що спецмагазин № 32 Ленінського продторгу м. Кіровограда знаходиться в оточенні середньої школи № 4, СПТУ № 6, дитячого лялькового театру, а також парку імені Пушкіна. Адміністрація школи № 4 зверталася з листом в міську Раду народних депутатів із проханням вирішити питання про перенесення спецмагазину. Адже після п'ятої вечора у шкільному дворі збираються пляшчани «друзі», які не соромлячись дітей, брутально лаються, до того ж п'ють, буває трохи не під дверима школи. Питання про перенесення спецвідділу до цього часу залишається відкритим. Відповіді з міськвиконкому адміністрація школи так і не дочекалася.

Підпилий Ігор Бойко, житель обласного центру, вчинив бійку в гуртожитку, що по вулиці Жовтневої революції. Крики, брудна лайка сипалася на тих, хто намагався його вгамувати. І, як результат, матеріали на неповнолітнього Бойка лягли на стіл слідчого райвідділу міліції. На запитання, чи вчинив би бійку, якби був у тверезому стані, Ігор відповів:

— Нізащо! Взагалі я спокійний. От я тільки вип'ю, так і здається, що не так горять зі мною, не так дивляться. Стаю дуже агресивний.

Таке ось зізнання! А придбав хлопець злочасну пляшку в тому ж магазині № 32. Його продавець намагався довести, що вона не могла продати підліткові горілку, бо уважно придивляється до кожного покупця.

...Біля віконечка черга. Сюди рука з черв'яком, назад — пляшка горілки. Все це треба робити швидко, бо черга неспокійна. Голову продавець підводила зрідка. До того ж похапцем говорила зі мною. Отож, хто дає червінець, не завжди бачила. Де вже там угадати в 17-річному юнакові підлітка. А треба було б. Бо результати попередження п'янства багато в чому залежать і від того, чи наведений порядок торгівлі спиртним.

Та, на жаль, крім спецмагазинів, де реалізують горілку, існують ще, так звані «домашні» спецвідділи. Тут нікого не цікавить, якого віку покупець. Головно для продавців самогону — гроші. І сьогодні, на жаль, це зілля можна знайти мало не в кожному будинку. Одні за рахунок нього збагачуються, інші тримають про всяк випадок. У погоні за довгим карбованцем гублять дитячі душі.

Із пояснювальної записки неповнолітнього Геннадія Вергуна, робітника виробничого об'єднання «Червона зірка» (до-слівно):

«1.03.1990 с Дем'яненко и с Романом находились на чердаке дома пр. Победы, 12, кп. 2, употребляли спиртные напитки. Я выпил 100 гр. самогонки. Говорили мы громко о Сталине и Гитлере, в чем и извиняюсь перед жильцами дома».

Можете собі уявити, як «громко» говорили хлопці, коли від їхніх міцних слівчок не могли заснути мешканці такого великого будинку. Та й не 100 грамів випив Гена, як пояснює. І самогон, яким хлопці пригощались, був прихований дома в одного з них. Прихований, правда, не ними, а батьками. На всяк випадок...

Сьогодні боротьба з алкоголізмом — питання принципове. Треба твердо запам'ятати, що попередження п'янства повинні починатися ще в сім'ї і що найкращий спосіб — особистий приклад батьків. Але і школа не повинна залишатися осторонь. Величезна роль в профілактиці алкоголізму належить громадськості.

Там, де допомагають дітям знайти заняття до душі, де разом з ними ходять на прогулянки, відвідують концертні зали і музеї, пособляючи їм пізнати світ прекрасного, там не буде в підлітків потягу до шкідливих звичок. Починати це треба сьогодні, тому, що завтра нерідко буває уже пізно.

Т. ПОДАШЕВСЬКА,
інспектор у справах неповнолітніх
відділу профілактики обласного
управління внутрішніх справ.

Матеріали випуску підготувала до друку О. ПИЛИПЕНКО.



ДО 17
І СТАРШІ

ПОЛІТИКА НЕ ДЛЯ НАС

Наші біди — наркоманія, проституція, злочинність молодшавуть. І велика частка цього контингенту — учні СПТУ. Ми вже навіть звикли з якоюсь внутрішньою підозрою ставитись до тих, хто вчиться у профтехучилищі. І для цієї підозри є підстава. Нелегко там учителям. На їх плечі лягає тяжка робота. Непросто в училищі і комсомолу. Маловісківське СПТУ-16 ще молоде. Всього третій рік готують тут робітників будівельних професій — плиточників-облицювальників, електриків, столярів. Має чудову матеріальну базу (училище — дитя Жовтоводського будівельного управління), сильний викладацький склад. І все ж тільки з початку цього року учнями

скоєно 5 правопорушень і 2 злочини. Ясно, що непросто було тут одразу секретарю комітету комсомолу Діні Балицькій, колишньому методисту Будинку піонерів. До того дієчина працювала з дорослими — піонервожатими, вчителями. Коли я прийшла в училище, — каже вона, — комітет комсомолу був майже непрацездатним. Через деякий час зібрали комсомольські збори, вибрали новий комітет. Не можу сказати, що всі повністю віддаються громадській роботі, але вже помітні зміни.

За ініціативою комітету комсомолу було створено навчально-виховну комісію.

— У нас в понеділок приїжджають з дому, у

вівторок відсипаються, в середу йдуть на заняття, в четвер знову збираються додому. Такий жарт ходить в училищі. Жарт чи правда?

Отож, проблема відвідування тут стоїть гостро. Чи допоможе навчально-виховна комісія? Завели журнал, де записані порушення. Викликають їх на комітет комсомолу. Методи не нові. Але, за словами секретаря комсомольської організації, дієві.

Новий комітет випустив «Комсомольський капусник». «Ця ода присвячується доблесному комітету комсомолу СПТУ-16». Критикуємо не тільки інших, а й себе.

На недавньому обласному зборі учнів-комсомольців йшла мова й про училищний комсомол. Бу-

ло обрано делегатів на Всесоюзний збір. Серед них і учень СПТУ-16 Олег Підгорний. Він член комітету комсомолу.

— Як, на твою думку, можна активізувати роботу комсомолу в СПТУ?

— Треба шукати нові форми. Спробували щось, не має популярності, братись за інше. Зараз іде мова, щоб кооператив в училищах створювати, суботники проводити, але не так, як раніше, коли тих грошей зароблених ніхто не бачив, і перераховувались вони невідомо куди, а щоб кошти залишалися у нас.

— Чи не залишаться проблеми, підняті на зборі на рівні розмов?

— Думую ні. Народ настрій категорично. Було багато конструктивних пропозицій.

— Шкільний комсомол — училищний. Який з них перспективніший?

— Шкільна молодь — це маса, з якої можна хоч зробити. Все залежить від лідера. В школі надають медаль там чи що, характеристику треба, в училищі всі рівні, але тут, звичайно, важче зрушити.

— А як у вас в училищі ставляться до неформальних молодіжних об'єднань?

— Їх всі повинен об'єднувати комсомол, — каже Діна Балицька.

— А якщо мова йде про різні політичні платформи? Адже комсомол, по-ідеї, в першу чергу — політична організація?

— У нас, в Малій Віссі це неможливо, свідомість не та. А в масштабах Союзу, мабуть, так і буде. І

для комсомолу це було б непогано. З'явився конкурент, значить, треба підтягнутись, думаю, авторитет комсомолу зріс би.

Великі надії покладає Діна Володимирівна, кандидат в делегати на XXVI з'їзд ЛКСМУ, на туристичний клуб. Очолює його майстер виробничого навчання О. В. Вівар. Учасники клубу вже побували на Кавказі. Плани у них серйозні і молодь це приваблює. Вже закуплено майже на 3 тисячі спеціального спорядження.

Зараз в училищі йде мова про те, щоб внески комсомольської повністю залишалися тут, можливо, відкрити рахунок. Є надія, що пленум райкому комсомолу підтримає цю пропозицію.

Наш кор.

М. Мала Виска.



КАТАРСИС.

Фото Н. АБАДЖІЄВА.

ТАЛАНТІВ НЕ ПОЗИЧАТИ

Шкода, що цей конкурс не буде транслюватися по телебаченню. Бо далеко не всі про нього знали і ще менше чекали, що наші дорогі «петушники» зможуть таке утнути. Переконалася, що у професійно-технічних училищах вчиться багато талановитих людей. Варто було побачити і послухати виступи вихованців СПТУ з Ки-

ровограда, Голованівська, Знам'янки, Бобринця, Олександрії, щоб зробити такий висновок. Хоч ми вже давно знаємо про театр-студію «Темп» СПТУ № 9, ВІА «Гарний настрій» СПТУ № 14, яким керує заслужений працівник культури УРСР Я. В. Лукшевич, чи ансамбль ложкарів СПТУ № 2 імені Героя Радянського Союзу

О. С. Єгорова, їхні виступи у закључному концерті ще і ще раз порадували.

«Молодий комунар» вітає всіх учасників огляду-конкурсу, незалежно від внеску у загальну атмосферу концерту, і обіцяє розповісти про колективи художньої самодіяльності.

Наш кор.



Переді мною лист групи учнів Катітанівського профтехучилища № 10 на ім'я інспектора в справах неповнолітніх при райвідділі внутрішніх справ. Прочитую його з деяким скороченням: «Дізнавшись про скоєне Сергієм Лимарем, засудили його ганебний вчинок на зборах групи. Ми усвідомлюємо, що подібний шантаж, на який він пішов, накладає на все училище пляму, тому заслуговує найсуворішого осуду...».

І далі ровесники Сергія Лимаря просять правоохоронні органи не віддавати до суду їх товариша, бо це покалічить його подальшу долю, позбавить можливості закінчити навчання.

А ось пояснювальна записка на ім'я начальника райвідділу внутрішніх справ від Олександра Купріянова, учня 9-го класу Тишківської школи: «1 березня приблизно в сім годин ранку я прокинувся і побачив, що мати плаче. Вона мені показала записку, в якій неодноразово говорилося, щоб батьки поклали три тисячі карбованців біля нашого будинку. Якщо вони цього не зроблять, то мене знищать, а якщо поведомлять міліцію, то для них буде гірше. Після цього батьки не пускали мене до клубу, починали ввечері в будинку. Батько приніс з ощадкаси гроші, поклали туди, де було вказано».

Біля тих грошей Сергія Лимаря та Ігоря Костенка затримали працівники міліції.

...Ігор Костенко став грозою не лише класу, а й школи. Б'є своїх ровесників, дебоширить, дуже погано поводить себе і на уроках, і поза школою. Проводяться збори, його попереджають, та завтра все починається спочатку. Постав запитання: що робити далі? Хай про це подумують і його батьки.

Сергієві Лимарю найбільше подобались злодіяння рекетирів. Ще б пак! Треба лише «натиснути» на обрану тобою жертву, залаякати її і вона покладе

потрібну кругленьку суму на вказане місце. Потрібно тільки бути сміливим, не губитись перед лицем небезпеки! Слід сказати, що Сергій Лимар разом з Ігорем Костенком непогано продумали операцію. З Олександром Купріяновим вони часто зустрічалися на дискотеці. Лимар написав записку, поклав її в конверт і пішов до клубу. Там зустріли Ігоря Костенка. Разом вони поклали її в поштову скриньку Купріянових. Все було, як в пригодницькому романі. Не усвідомлювали хлопці ганебності свого вчинку. Наші герої мріяли поділитися чужими грошми, придбати собі магнітофони, та не вийшло. Купріянов-батько повідомив міліцію і працівники карного розшуку В. Я. Живогляд, А. Т. Яворський та начальник райвідділу внутрішніх справ В. І. Шевченко поклали край цьому шантажу.

Батьки Сергія Лимаря тепер забили тривогу. Адміністрація СПТУ-10 видала цілком позитивну довідку про нього — і активний, і навчається добре, та от... спіткнувся, як бачите... Та чи це так? Коли операція провалилася, Сергій в присутності працівників міліції сказав: «Шкода, що я допустив неоправдану помилку, дав себе й Костенка виявити міліції».

Ми нерідко дорікаємо і працівникам правоохоронних органів, і райкому комсомолу, і вчителям шкіл за те, що вони, мовляв, мало працюють з учнями. А чи це так? Ні, в першу чергу винні батьки. Вбачати романтику в тому, що нечесним шляхом можна відібрати пристойну суму працею зароблених грошей, не доводиться. Скоріш за все треба батькам Лимаря і Костенка добре подумати над тим, що трапилось, адже куди краще своє плакане, ніж чуже хвалення.

В. ШУЛЬГА,

член Спілки журналістів СРСР, Новомиргородський район.

ВОСЬМА СТОРІНКА • 21 КВІТНЯ 1990 РОКУ • «МОЛОДИЙ КОМУНАР»

Держ-комприроди уточнює

В обласному центрі останнім часом різко зросло нічим не виправдане вирубування дерев. У зв'язку з цим міський держкомприроди УРСР нагадує, що згідно постанови Ради Міністрів УРСР від 17 грудня 1977 року за шкоду, завдану зеленим насадженням, затверджено такі суми відшкодувань:

Діаметр дерева біля основи (см)

до 4
від 4,1 до 8
від 8,1 до 12

Розмір відшкодування за кожне дерево (грб.)

10
58
75

від 12,1 до 16
від 16,1 до 20
від 20,1 до 24
від 24,1 до 28
від 28,1 до 32
від 32,1 до 36
від 36,1 до 40
від 40,1 до 44
від 44,1 до 48

96
119
137
144
154
170
180
197
220

ПРИМІТКИ. За знищення дерева діаметром більше 48 сенти-

метрів до суми штрафу 220 карбованців додається по 10 карбованців за кожен сантиметр. За знищення дерев та кущів, занесених до Червоної книги УРСР, розмір відшкодування збільшується у п'ять разів порівняно із наведеними вище, а за знищення цінних і рідкісних порід — у два рази.



КІНЕЦЬ ХІХ—ПОЧАТОК ХХ СТОЛІТЬ. ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ,
ЕТНОГРАФІЧНИЙ ТА СТАТИСТИЧНИЙ НАРИС

ЄВРЕЇ В ЄЛИСАВЕТГРАДІ

[Закінчення. Поч. у №№ 13, 14].

У зв'язку з потребами капіталізму, який бурхливо розвивався в Росії, з 70-х років минулого століття почала надзвичайно швидко зростати шкільна мережа міста. За цей час у Єлисаветграді було відкрито 10 народних училищ. У 90-ті роки було відкрито друге єврейське державне училище. На 1899 рік у першому державному єврейському училищі навчалось 114 учнів, в другому — 109, в Талмуд-торі — 129.

Єврейське товариство сприяння розповсюдженню початкової та професійної освіти серед жіночого єврейського населення давало початкову освіту і навчало ремеслу дівчаток із найбідніших верств єврейського населення міста.

На початок ХХ століття в місті існувало близько 20 учбових закладів (без приватних), серед яких відкриті на цей час професійна єврейська жіноча школа та єврейське жіноче училище.

З 60-х років ХІХ століття набула свого розвитку єврейська благодійність. Заможними особами з благодійною метою в розпорядження міського управління заповідалися та жертвувалися капітали. Гроші вносилися довічним вкладом в банк з тим, щоб проценти з них щорічно видавалися або на користь єврейських училищ чи громадської Талмуд-тори, або на користь найбільш бідних громадян міста іудейського віросповідання, або ж на користь єврейської міської богадільни для утримання її мешканців. До речі, у 80-ті роки в Єлисаветграді було відкрито нову єврейську богадільню з лікарнею при ній.

З благодійних товариств початку ХХ століття потрібно відзначити «Общество пособия бедным евреям», при якому була ідальня, де переважно безкоштовно видавалися обідні (платний обід коштував 5 копійок) та каса позичок, де позички видавалися бідним євреям в розмірі від 25 до 100 карбованців на пільгових умовах.

У місті працювала безплатна бібліотека, бюджет якої складали одночасні та щомісячні внески. На 1912 рік її книжковий фонд складав 2386 книг, абонементів було 254 чоловік.

На початку ХІХ століття в Єлисаветграді жив і працював відомий єврейський поет Л. Кайко.

2 грудня 1908 року через єлисаветградську газету «Голос юга» відомий письменник Шолом-Алейхем висловив подяку громадянам міста, які надали йому, хворому, допомогу в розмірі 70 карбованців 65 копійок.

Місто продовжує впорядковуватися. 1869 року в Єлисаветграді відкрито телеграф, в 1834 році — поштову контору, 1892 року збудовано телефонну станцію, в 1893 році — водогін, 1908 року — міську електростанцію. Єлисаветград — третє місто Росії, де було запроваджено трамвайне сполучення (13 липня 1897 року). І чи не тоді пішла гуляти по місту журтєвська єврейська пісенька:

Идет дочка теткы Сурки
И несет с собой две курки,
Тожэ хочет ехатъ на трамвай,
Ой, пей!

Комічне в житті стоїть поряд із трагічним, тому зазначу, що першими жертвами єлисаветградського трамвая стали євреї, як стало відомо з поліцейського звіту: Бася Юдково Двойрін (14 серпня 1897 року), Гіта Дуаїдовна Сайдановська (13 квітня 1898 року), Шая Хаймов Литовський (5 вересня 1899 року), Аврум Янкелев Шутман (30 червня 1900 року), Семен Федорович Варган (14 серпня 1903 року)...

У Єлисаветграді початку ХХ століття існувала єврейська громадська лазня з купальнями, громадський нічліжний притулок, два єврейських кладовища, 13 синагог та молитовних будинків. З синагог найбільш великими були Хоральна сина-

гога (тепер будинок культури та техніки ім. М. І. Калініна заводу «Гідросила», та Бес-Гамедріш (не збереглась, була розташована на розі нинішніх вулиць Тімірязєва і Компанійця. Перебудована, на її фундаменті стоїть спортзал «Гідросили»).

Найзаможнішими підприємцями-євреями в Єлисаветграді на початку ХХ століття були власники машинобудівних та чавуноливарних заводів: Бродський, Гомберг, Цейтлін, Шкловський. У місті були цегельний завод, парова фабрика, млини та торговельні заклади Я. Когона, ливарний завод Зельцера, миловарний завод Бліндера, гільзова фабрика зі складом Рабіновича, чинбарні (шкіряні) заводи Га(й)зельмана, Гольденберга, Гольцера, Гофмана, Гауптмана, Залпштейна, Утельсона, Крейчмана, Межеревича, Цукермана...; швидкодрукарня Гольденберга; млини Лахмана, Кляз і Ерештейна, Гіршберга і Рабіновича, Сейдера, Клігермана...; маслобойні Лахмана, Рабіновича, Кучера...; хлібопекарні Рубінштейна, Янкевича, Лейбмана, Меєровича...; торговельні заклади Лохмана, Заславського і Гіршберга, Альпін і Рабіновича, Державця і Зархівера, Монзона, Левінсона, Фрінделя, Шрейтєля, Шпігельмахера, Шлейхера, Гройсмана та багатьох інших; аптеки Которовича, Розенфельда, Ріхтера, Бухгалтера, Гуровича; приватні лікарні Вайсєнберга, Гольденберга, Мейтуса та ін.

На всі євреї йшли до суто єврейських громадсько-політичних формувань, багато їх були членами російських революційних партій. Членами Єлисаветградського осередку Російської соціал-демократичної робітничої партії у 90-х роках минулого століття були К. Дергольц, А. Бройлан, Д. Лехман.

Уродженцями Єлисаветграда були діячі Радянської держави, Комуністичної партії та міжнародного революційного руху Г. Е. Зінов'єв та І. І. Ходоровський.

У різний час у місті жили та працювали професійні революціонери Л. Троцький, Г. Мельничанський, Р. Землячка, Е. Бош, В. Володарський.

П. КИЗИМЕНКО,
старший науковий співробітник Кіровоградського краєзнавчого музею.

ВИНОСКИ:

- 1 Кагал (стар.євр.) — громада (іст. община).
- 2 Рабін (стар.євр. разв. букв. наставник мій) — служитель культу (священник) в єврейській релігійній громаді (в синагозі).
- 3 Меламед — тут: учитель хедера (від стар.євр. — кімната) — єврейської релігійної початкової школи для хлопчиків.
- 4 Рекрут (від нім. розм. некрут) — в російській армії в 1705—1874 рр. особа, зарахована до війська по рекрутській повинності.
- 5 Ермолка — маленька кругла шапочка з м'якої тканини без околиці.
- 6 Талмуд — кодекс догматичних, релігійних, побутових та правових приписів іудейства. Грунтується на схоластичному тлумаченні єврейських «священних» книг — «Старого завіту». Складений у період бл. 3—2 століть до н. е.
- 7 Талмуд-тора — безкоштовна єврейська школа для безпритульних та найбільш бідних дітей.
- 8 Караїми — народ, нащадки казар (тюркомовний народ, який з'явився у Східній Європі після гунського нашествия (4 ст.), мешкали на Україні, в Литві, в Польщі. Релігія — іудаїзм. Жили і в Єлисаветграді, мали тут свою синагогу.
- 9 Цуканих В. Анатомія гласности. (Советская молодежь, 10.02.90).

«КУДИ МЕТУТЬ МЕТЕЛИЦЬ?»

РЕЗОНАНС

Так називалася стаття, розміщена в нашій газеті за 3 березня ц. р. Нагадаємо коротко її зміст. Механізатор із с. Суботців Знаменського району В. М. Метелиця на передвиборних зборах закликав не голосувати за кандидата в депутати, голову свого колгоспу В. М. Гуртового. Після цього в селі пройшли збори, на яких В. М. Метелицю пробирали за виступ аж до «організованості» — виключити з колгоспу і виселити з хати». В публікації пояснювалася одна з причин агітації проти голови колгоспу: кілька років тому дружина В. М. Метелиці Марія Яківна, помічник пасічника, посварилася зі своїм колегою О. І. Бондарем, після чого досить тривалий час не працює і хоче, щоб її відновили на попередньому місці. В. М. Метелиця вважав, що голова несправедливо став на бік О. І. Бондара.

На статтю надійшло три великих відгуки.

Перший лист — од колишнього колеги М. Я. Метелиці О. І. Бондаря. Він наводить подробиці конфлікту на цій О. І. Бондарем, після чого досить тривалий час не працює і хоче, щоб її відновили на попередньому місці. В. М. Метелиця вважав, що голова несправедливо став на бік О. І. Бондара.

А навіщо, вибачте, нам та підніжка щодо кандидата, котрого ми до того не знали й не бачили? Щоб зробити приємне В. М. Метелиці? Так і він нам не брат, не сват і не приятель. І подробиці життєпису Метелиці усьому співпадають із тим, що розповідали Метелиці кореспондентам. Ображається на авторів газетної публікації: «...Як пояснити той факт, що в статті, яка зайняла цілу газетну сторінку, не знайшлося місця моїм свідченням?». І трохи далі сам пояснює мету кореспондентів: «побільше зібрати дрібничок, різних чуток, доміслів та фальшивих легенд, якими можна було замислювати голову колгоспу, поставити йому підніжку в передвиборній боротьбі...».

нього, як пише О. І. Бондар, «зібраних». Щодо газетярів О. І. Бондар ажитає досить сильні вирази: «з білого зробити чорне», «наклеп», «неелегантний формулювання В. М. Гуртового в «амурному» поясненні незлагод між пасічниками ніби й не помічає...».

У схожому стилі витриманий і лист голови ради ветеранів війни і праці із Суботців Н. Є. Сосновського. Деталей виробничих взаємин Метелиці й Бондаря він пригадує більше, ніж... вони самі. Цей автор вважає винною в суперечці не стільки саму Марію Яківну, скільки її чоловіка, котрий «ідейно подіяв» на дружину. На четвертій сторінці листа (усього їх сім з додатком) у Н. Є. Сосновського з'являється фраза «обливають грязюкою». Хто кого? А кореспонденти — знову ж голову колгоспу. «Як провокаційно ви показали ціну ковабаси, яка виробляється в нашому колгоспі... Ця «провокація» належить знам'янській районній газеті, яку ми процитували. І ціна там названа середньокооперативна, не вища, ніж усюди в області».

Не сподобалися автору листа й наші слова про те, що на тракторній бригаді в Суботцях ми оббризкалися грязюкою. «Ви ж не відмовитеся, що двір бригади асфальтований». Що твердий (як і дорога) — не відмовимось. А щодо асфальту... Коли спитали трактористів, чому вони тракторною лопатою не згорнуть грязюку хоча б на майданчику перед адмінбудинком бригади, то почули: «Ми б згорнули, та лопата відоб'єє камінці з покриття...». Як же камінці у гладенького асфальту? Втім, тут журналісти не фахівці.

Ми звикли брехатися по снігу, ковтати пилюку, бігати цілими днями без обіду, працювати ночами, у вихідні та свята, за якихось десятків рядків, а потім читати про свій труд: «наговорили», «підтасували», «приниження гідності», «видавали»; наші статті називають «дописками», а потім ще й висловлюється надія, що «шановні кореспонденти не зобідяться». Та ні, ми не ображаємося, т. Сосновський, у нас же, як Ви правильно зауважили, плуралізм, який дає можливість кожному висловити свою думку і продемонструвати словниковий запас. Багатим він виявився у Н. М. з Маловисківського ра-

йону, котрий своє прізвище та адресу повідомив, а в газеті просив не називати. «Диктатор», «самодур», «кудильний князь»... Колоритні слова адресовані цього разу не журналістам чи В. М. Метелиці (Н. Є. Сосновський знайшов для нього визначення «Скільки вока не годуй...»), а... В. М. Гуртовому. «Його прізвище діє на мене, як червоний колір на бугая з іспанської кориди». Наша стаття сколихнула у автора деякі неприємні спогади про Суботці, де він колись був на практиці. Тоді його обляяли там за вирвані кілька пучків цибулі, «зробили дисидентом» за зауваження, чого м'ясо в грузовиках возять непокритим і падає пилкою; а голова «обзивав і матюкав» учительку за те, що її учні цілий день вимушено байдикували, чекаючи вказівки відсутнього голови про вивезення гарбузів, а потім відмовилися працювати ввечері... У Н. Є. Сосновського голова — «крятивник, людина перспективиза, людина майбутнього». Чого таке різноголосся? А тому, що плуралізм! Та й голова, видно, людина неоднозначна. Мабуть, і сім'я Метелиць не асоціює правду розказувала...

Хоча, повторюємо, у статті «Куди метуть Метелиць?» журналістів схвилювали не особистості (їх за одне відраження не вичиш) голови колгоспу чи скарги (В. М. Метелиці), а ситуація, коли за агітацію проти кандидата в депутати людину стали дружно «розбирати», «проробляти» і закликали «покарати». Ату його! Всі (майже всі, бо безпосередні співробітники утрималися) — на одного. Здачно. Це вам не нагадає певні періоди в нашій історії? Чи хотів би хтось, аби його за слова закликали гнати з роботи люди, які тих слів самі не чули? Пам'ятаєте, як цей принцип застосовувався щодо Б. Л. Пастернака, О. І. Солжениціна, А. Д. Сахарова? Хочете тих часів? Гадаємо, що ні. І ми не хочемо. Тому й провели в статті «Куди метуть Метелиць?» думку, що конфлікти слід вирішувати так, аби не було ображених (і кому, як не керівникам господарства, бути тут третейськими суддями), а також наголосили на недопустимості масового переслідування людей за критику. Бо якщо дати цьому процесу волю, то не виключено, що скоро довкола виявляться одні «вороги»...



Пішли розмови, що в Кіровограді щойно утворилася нова партія. Конференція крайової організації НРУ підтвердила, що це не чутка; кілька делегатів уже й записалися соціал-демократами. При зустрічі активісти партії (думала, що їх прийде двоє-трьох, а з'явилося більше десяти чоловік) повідомили точну її назву — соціал-демократична партія України. Інтерв'ю дають співголови партії Юрій Олександрович МАТКО (інженер-електроник головноштабту) і Сергій Михайлович ПАЛЬОНІЙ (військовослужбовець, Кіровоградське вище льотно училище цивільної авіації).

НОВА

КОР.: Що відрізняє СДПУ від інших політичних організацій?

Ю. М.: Партія не ставить кінцевої мети. Ми дотримуємося закону еволюції, поступового і природного розвитку суспільства. Партія не має наміру нав'язувати комусь раз і назавжди затверджених постулатів, не претендує на винятковість у пошуку істини.

С. П.: СДПУ — за державну незалежність України. Виходження чи вихід у той чи інший союз держав має вирішуватися лише самими громадянами республіки через референдум. Партія не може вирішувати за народ мимо його волі. Це найважливіший принцип нашої діяльності.

КОР.: Ви керуетесь якимось теоретичним ученням?

С. П.: Світ міняється, і те, що вчора здавалося правильним, сьогодні виявляється надуманою схемою. Тому дотримуватися чітких канонів, гадаємо, недоцільно. Нерозумно, втім, і відкидати сучасну науку, історичний досвід людства.

КОР.: Яка організаційна будова партії?

Ю. М.: У нас обрано координаційну раду, двох співголів.

С. П.: Для нас неприйнятний принцип демократичного централізму, він не відповідає духові справжньої демократії. Ми — за право меншості на опозицію. Єдність позицій досягатиметься з допомогою компромісу.

КОР.: Є у вас первинні організації? Що треба для вступу до СДПУ?

Ю. М.: Попервах первинні створюються за виробничо-територіальним принципом, а пізніше планується лише за територіальним. Для вступу потрібна одна реко-

мendaція. Кандидатського стажу нема. Вихід з партії вільний.

КОР.: Є ще деякі соціал-демократи в країні чи ви — суто кіровоградська партія?

Ю. М.: Існує вже на Україні соціал-демократична партія. Установчий з'їзд її був у Прибалтиці, філії — в Києві, Львові. Ця партія стоїть на федералістських позиціях, дуже доцентрова, вона за те, щоб бути тільки в складі СРСР. Є й відцентрові соціал-демократи. Їхня мета — відродження соціал-демократії на основі СДПУ Західної України зразка 1939 року. Хочуть обходитися без СРСР. А ми хотіли б об'єднати ці майже непримиренні течії в єдину СДПУ. У цьому розумінні ми одні такі. В усякому разі про подібні нам організації не знаємо.

ції в Радах (там є наші депутати). Основне зараз — підняти економіку. Ми — за мінімальні податки для кооперативів, госпрозрахункових підприємств і бригад. Передбачаємо, що тоді швидко зросте економічна активність людей, товарна маса, яка притягне гроші, а за них у сусідніх областях і республіках можна купити те, чого самі не виробляємо.

С. П.: Будемо в міськраді виступати за створення акціонерних товариств з контрольним пакетом акцій у міськраді.

Ю. М.: Основний капітал — праця, за яку заплатили гроші. Ми за ситуацію, коли б людина заробляла стільки, скільки може. Ми проти диктату рівня зарплати.

КОР.: Ви мрієте, щоб ми жили, як у...

Ю. М.: Швеції, Голландії, ФРН, Австрії...

партія

В КІРОВОГРАДІ

КОР.: Чи буде установчий з'їзд СДПУ?

С. П.: Орієнтовно хочемо провести його в кінці вересня в Кіровограді.

КОР.: А чому не в Києві?

С. П.: До названого часу, думаємо, зберуться одну думку, виробляється програма і статут партії, обереться Центральна координаційна Рада (її рішення носитимуть рекомендаційний, не обов'язковий для виконання автономними організаціями характер), визначаться найближчі завдання. І оскільки ця ініціатива належить парторганізації нашого міста, то й збиратися варто тут.

КОР.: Ви збираєтеся реєструвати свою організацію?

Ю. М.: Так.

КОР.: Чи бачите союзників серед уже існуючих чи створюваних організацій?

Ю. М.: Союзники — ті, чиї програми співпадають з нашими. Таких багато. Рух, КПРС, Українська хельсінкська спілка, якщо відкинути їхні крайні позиції.

КОР.: Які саме?

Ю. М.: Наприклад, УХС — за негайний вихід з СРСР. КПРС — за побудову «світлого майбутнього». Рух — за негайне наведення порядку. Це неможливо відразу. Все піддається еволюційному розвитку.

КОР.: А як зможете ви діяльно заявити про себе в Кіровограді?

Ю. М.: Хочемо створити соціал-демократичні фрак-

КОР.: Між економічними моделями Швеції й ФРН значні розбіжності...

Ю. М.: Зате рівень життя схожий. У нас усе одержавлено. Можна, звичайно, все роздати. А можна все державне зберегти і дати одночасно можливість розвиватися іншим формам власності. Основна — приватна.

КОР.: Яким ви бачите майбутнє армії, міліції, суду, прокуратури, КДБ?

С. П.: Армія — професійна, без політорганів, як і всі інші названі організації. Людей туди слід підбирати виключно за професійними якостями, а не за графою «партійність» у анкеті.

КОР.: Ви збираєтеся видавати свою газету?

С. П.: Звичайно.

КОР.: Там виступатимуть лише прихильники ваших поглядів?

Ю. М.: Слово даватимемо всім. Плануємо спеціальну рубрику для опонентів.

КОР.: А хто ваші опоненти?

Ю. М.: Поки що їх немає.

КОР.: Хтось заважав створювати вашу партію?

С. П.: Згадані вже соціал-демократи з федеральним та національним ухилом рекомендували нам не створюватися, а в Кіровограді не заважав ніхто.

Ю. М.: І ми не відмовимося ні від чийої допомоги.

Бесіду вела Н. ДАНИЛЕНКО.

НА ВИЩІЙ

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Традиційний всесоюзний турнір з легкої атлетики, присвячений пам'яті партизанів-братів Майданським, три дні тривав у манежі технікуму фізичної культури Івано-Франківська. За звання найсильніших на бігових доріжках вели боротьбу майже триста молодих спортсменів з двадцяти чотирьох колективів країни. Гостями цих

змагань були і представники Угорської республіки. Серед учасників свої здібності демонстрували і ви-

СХОДИНЦІ

хованці тренера Володимира Іванця з дитячо-юнацької спортивної школи «Зірка» виробничого об'єднання по сілках «Червона зірка». Вдалими виявилися виступи наших земляків. Вище досягнення з бігу на 1000 метрів тут продемонструвала учениця СШ № 14 обласного центру Алла Стулак. Її час — 3.03.2. Вона була удостоєна спеціального

призу організаторів цього престижного форуму. Перші місця також вибороли її подруги на бігових дистанціях: 600 метрів — Наталія Вітряк з дев'ятої, на 300 метрів — Ірина Железняк з шостої шкіл. А Олена Панченко СШ № 5 на дистанції шістдесят метрів була другою.

У командному заліку першими виявилися атлети із столиці Молдавії — Кишинєва. За ними у підсумковій таблиці розташувалися львів'яни та угорці. Кіровоградцям тут дістався почесний четвертий рядок. Для поєдинків під дахом це добре.

Є. ШАБАЛІН.

КОНКУРС ПЕРЕТІНАЄ ЕКВАТОР

Дорогі друзі! Перш, ніж запропонувати вам завдання чергового третього туру, перевірте, будь ласка, вірні рішення другого туру.

ЗАВДАННЯ № 1
1. Фb6 2. Фe6X
1. ...Kc6 2. Фb1X
1. ...Kd5 2. Cd3
1. ...Kpc4 2. Kcd6X
ЗАВДАННЯ № 2
1. Фa2! [цугцванг] T:a2
2. Tc7X
1. ...Td7 2. Фa8X
1. ...Tb7 2. Td8X

1. ...Kpd7 2. Фe6X
ЗАВДАННЯ № 3
1. Kd6 Kpa2 2. Kc4 Kpa1
3. Фb2X
1. ...Kpa4 2. Фb2 Kpa5
3. Фb5X
ЗАВДАННЯ № 4
1. Ta6 T:a6 2. Kd1 [4 Tg6
3. K:g6X
Першими вірні відповіді до редакції надіслали кіровоградці В. А. Пінаєв, В. І. Цивільов, В. Г. Коломієць, гайворонець В. Т. Кирилов та інші.
А зараз пропонуємо

вам завдання чергового туру.

ЗАВДАННЯ № 1
Білі: Kp16, Tb3, K14, Kc5 [4].
Чорні: Kpa1, Kc6, n. d5 [3].
Мат в 3 ходи. [3 очка].
ЗАВДАННЯ № 2
Білі: Kp12, Фb8, Cc2, Kb3, K18 [5].
Чорні: Kpc6, Cg2 [2].
Мат в 3 ходи. [3 очка].
ЗАВДАННЯ № 3
Білі: Kph3, Фg1, Td1 [3].

ШАХОВИЙ КЛУБ «КАІСА»

Чорні: Kpe2, n. d3 [2].
Мат в 3 ходи. [3 очка].
ЗАВДАННЯ № 4
Білі: Kpb1, Фb7, Ch2, K13 [4].
Чорні: Kph3, Tb5, K16 [3].
Мат в 3 ходи. [3 очка].
Нагадаємо, що термін надсилання відповідей на наші завдання — 10 днів з дня публікації їх у газеті.

ЗА РЯДКОМ ОПЕРАТИВНИХ ЗВЕДЕНЬ УВС

У тому, що спекуляція, тінюва економіка, зловживання службовим становищем набрали загрозливих розмірів, не важко переконатися, погортавши щоденні оперативні зведення УВС обласного УВС. Майже щотижня службою БХСС проводяться комплексні перевірки торговельних точок, ринків, фінансових органів. Виявляються різні махінації ділків від кооперативів. Ось, наприклад, що виявлено у березні.

Касир колгоспу імені Леніна Голованівського району Дудник З. І., зловживаючи службо-

вим становищем, викрала з каси колгоспу понад 5 тисяч карбованців.

Зав. поштовим відділенням села Семидуби Голованівського району Костенко В. М. викрала 1470 карбованців, які мала виплатити пенсіонерам села.

Голова Світловодського гаражно-будівельного кооперативу «Дніпро» Андріянов В. М. вкрав 1055 карбованців.

За спекуляцію в особливо значних розмірах по відношенню до Возного В. А., жителя м. Дніпропетровська, Знамянським МРБС ве-

деться слідство. Возний по місцю проживання скупив жіночі колготки, які реалізував через магазини міста Сміли і Знамянки. У нього вилучено предмети спекуляції і гроші на суму 16 тисяч карбованців.

Головний бухгалтер ПМК-139 тресту «Піддонецькоелеваторбуд» Чеботарь Є. І., змовившись з бухгалтером Патлатого Є. Ф., касиром Кандаковою Є. І., шляхом бухгалтерських махінацій у 1987—1989 роках вкрали 135 тисяч карбованців.

США. Новий рекорд зафіксувала у Нормі (Алабама) гонка на собачих упряжках. Переможницею, до речі, вже втретє за останні чотири роки, стала Сюзан БУТЧЕР. Трасу Анкоридж-Ном — 1668 кілометрів — вона пододала за 11 днів і годину 53 хвилин. Телефон АП — ТАРС.





понеділок

23 КВІТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Футбольний огляд. 9.00 — «Я пришов». Художній телефільм. 10.05 — Виступає ансамбль скрипалів дитячої філармонії Ашхабада. 10.35 — «Веселе курча». Мультфільм. 10.45 — Співає лауреат міжнародних конкурсів Д. Хворостовський. 11.30 — У світі тварин. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 13.00 — «Остання стоянка». Про долю російської емігрантки А. Ширінської-Манштейн. 15.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 15.45 — Документальні телефільми «Мамонтові трави», «Вільний табун». 16.40 — Музична скарбниця. Л. Бетховен. Концерт для скрипки з оркестром ре мажор. 17.30 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — «Пульт-90». Ми і економіка. 19.45 — «Дві недосконалі людини». Художній фільм. Вперше. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Колаж. 21.35 — Актуальне інтерв'ю. 21.45 — Літературно-художня програма. 23.45 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.10 — «Довга дорога в дюнах». Телефільм. 3 серія. 1.13 — Майстри мистецтва. Народна артистка СРСР Л. Чурсіна. 2.18 — Концерт А. Дніщева і оркестру російських народних інструментів. Держтелерадіо СРСР під керівництвом М. Некрасова.

▲ УТ
16.00 — Новини. 16.10 — До 45-річчя Великої Перемоги. «По зивні серцець бойових». 16.45 —

УВАГА!
Завтра, 22 квітня, в приміщенні обласної бібліотеки для юнацтва імені Войченка (ріг вулиць Леніна і Декабристів) відбудеться чергове заняття молодіжної літстудії «Сівач». Початок — о 14-й годині.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ «МК»
24 квітня о 17 годині в читальню залі обласної наукової бібліотеки імені Н. К. Крупської відбудеться зустріч за «Круглим столом» на тему: «ЯКОЮ БУДУТЬ МОЛОДІЖНІ ПРЕСИ?». Будуть присутні журналісти «Молодого комуняра» і вузівських багаторічників «Радянський студент», «Старт», «Студентський вісник». Запрошують всіх бажаючих.

Музичний фільм «Мозар Остап Сталин». 17.05 — Старт надії. 17.35 — Документальна трилогія «Чорнобиль: два мольори часу». Фільм 1. 18.30 — На Київській хвилі. Інформаційний випуск. 19.00 — Політична трибуна. В редакції бере участь завідувач інформаційним відділом ЦК Компартії України О. С. Попович. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Час рішень — час дій. 21.15 — Все про кіно. 22.35 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Мусоргський. Вперед до нових берегів». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Історія. 9 кл. «Ми прийняли бій...». (О. Герцен). 9.05 — Італійська мова. 10.05 — «На чому Земля тримається?». Науково-популярний фільм. 10.35, 11.35 — Література. 11 кл. О. Твардовський. Сторінки життя і творчості. 11.05 — Школа спілкування з дитиною. 12.05 — На струнах, клавішах і... 12.40 — Документальні телефільми «Сильні коштує ідея?», «Ач тпа — значить неможливість». 13.30 — Сеанс повторного телефільму. «Дивний шлюб». 1 серія. 17.00 — Телестудії міст РРФСР. «Дружбі містичні». (Куйбишев). 17.40 — Телестудії міст РРФСР. «Маршал Жуков. Роки опалні». Пошта передачі. (Свердловськ). 18.10 — Народні мелодії. 18.25 — Колаж. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Баскетбол. Чоловіки. Матч всіх зірок. У перерві — 19.40 — Вечірня назка. 20.45 — Телевізійний музичний абонемент. 22.00 — На сесії Верховної Ради СРСР.

вівторок

24 КВІТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Прем'єра документального телефільму «Друзі». 8.45 — І музики прекрасні миті. 9.10 — «Дві недосконалі людини». Художній фільм. 10.25 — «Бережіть тютюну Шуру». Документальний телефільм. 10.55 — Це було... було... 11.25 — Дитяча година. 3 уроком французької мови. 12.25 — Колаж. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 15.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 15.45 — Виступає ансамбль народної музики «Бнамій». 16.20 — «Наслідки і причини». Документальний телефільм. 17.10 — Про що співають діти Землі. 18.00 — Рух без небезпек. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Це ви можете. 19.45 — 9-а студія. 20.45 — Грає Державний камерний оркестр СРСР під керівництвом В. Третьякова. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Актуальне інтерв'ю. 21.40 — Прем'єра мультфільмів для дорослих. 21.55 — Хокей. Чемпіонат світу. Збірна Чехословаччини — збірна СРСР. 0.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.55 — «Довга дорога в дюнах». Телефільм. 4 серія. 2.08 — Спортивна програма. 2.38 — «Батьківщина улюблена моя». Фільм-концерт. 3.43 — Це було... було...

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Все про кіно. 10.35 — Доброго вам здоров'я. 11.05 — Музичний фільм «Казки по-бухарськи». 11.40 — Шкільний екран. Українська література. 11 кл. 12.10 — Мінокомедія «Спортлото-82». 16.00 — Новини. 16.10 — Весела. «Пивальські казки». (Кіровоград). 16.40 — Звучить класична музика. 17.25 —

«Кралля кроці». (Кіровоград). 17.55 — Документальна трилогія: «Чорнобиль: два мольори часу». Фільм 2. 19.00 — Оголошення. 19.05 — Надвечір'я. Передача для людей старшого віку. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Візит до лікаря. 21.00 — Перлини душі народної. 21.35 — Художній фільм «Спостерігач». 22.50 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Життя для нині». (І. Д. Ситін). 8.35, 9.35 — Географія. 8 клас. Стихійні природні передачі. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Французька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Історія. 7 кл. Мистецтво епохи Відродження. 11.05 — Російська мова. 12.05 — «Народ поверне мені чесне ім'я...». Документальний телефільм. 12.45 — Джерела. 13.15 — Сеанс повторного телефільму. «Дивний шлюб». 2 серія. 14.25 — Ритмічна гімнастика. 17.00 — Мультфільм. 17.05 — 3 наших фондів. А. Руссель. Симфонія № 2. 17.45 — «Кличу на допомогу». 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Колаж. 19.05 — Мультфільм. 19.15 — Хокей. Чемпіонат світу. Збірна Швеції — збірна Канади. 2 і 3 періоди. У перерві — 19.50 — Вечірня назка. 21.00 — «Білий табун». 21.50 — Лицем до лица. НЛО: неоголошений візит. 22.00 — На сесії Верховної Ради СРСР.

середа

25 КВІТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Про що співають діти Землі. 9.20 — Хокей. Чемпіонат світу. Збірна Чехословаччини — збірна СРСР. 11.20 — «Білі троянди». Документальний фільм. 11.55 — VIII міжнародний фестиваль телепрограм народної творчості «Веселка». Грає Б. Феоктистов (СРСР). 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 15.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 15.45 — Грає Свердловський молодіжний оркестр російських народних інструментів. 16.10 — Діалог з комп'ютером. 16.55 — Прем'єра документального телефільму «Експеримент острова Хайнань». 17.30 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Влада — Радам. Політична обстановка в Грузії. 19.30 — Кінопанорама. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Колаж. 21.35 — Футбол. Товариська зустріч. Збірна Ірландії — збірна СРСР. 22.25 — Актуальне інтерв'ю. 22.35 — Футбол. Товариська зустріч. Збірна Ірландії — збірна СРСР. 23.25 — «Любов і весна». Концерт. 23.50 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.15 — «Довга дорога в дюнах». Телефільм. 5 і 6 серії. 2.23 — Це було... було... 2.43 — «Охороняється державою». Документальний телефільм.

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — «Надвечір'я». Передача для людей старшого віку. 10.15 — Художній фільм «Спостерігач». 11.30 — Телефільм «Подолання». 11.40 — Шкільний екран. 8 кл. 12.10 — Село і люди. 12.40 — Концерт етнографічного ансамблю «Червона калина». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 16.00 — Новини. 16.10 — Говоримо українською. Передача 3. 16.30 — П. Дичко. «Фреска». 16.55 — Документальна трилогія «Чорнобиль: два мольори часу». Фільм 3. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — Радіофон у місті — чути і ре-

альність. (Кіровоград). 19.00 — Земле, ми. 19.45 — Інструментальна музика. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.50 — Усім миром. Громадсько-політична програма. 21.35 — Молодіжна студія «Гарт». В перерві — 22.35 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Монрепо». Документальний фільм. 8.35, 9.35 — Фізика. 9 кл. Зроблено у гуртку технічної творчості. 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Музика. 5 кл. І. Стравінський. «Петрушка». 11.05 — «За синім птахом». Науково-популярний фільм. 12.05 — Прем'єра документального телефільму «Вузол зв'язку». 12.30 — «Сонцезворот». Співає Л. Рюміна. 13.10 — Сеанс повторного телефільму «Дивний шлюб». 3 і 4 серії. 17.00 — Мультфільми «Кичин дім», «Чудеса в решеті». 17.35 — Телестудії міст РРФСР. «Спадщина». (Тюмень). 17.55 — Колаж. 18.00 — На сесії Верховної Ради СРСР. У перерві — 20.00 — Вечірня назка.

четвер

26 КВІТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.35 — Футбол. Товариська зустріч. Збірна Ірландії — збірна СРСР. 10.15 — Мультфільм. 10.25 — Клуб мандрівників. 11.25 — Дитяча година. 3 уроком англійської мови. 12.25 — Колаж. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 15.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 15.45 — Російський танець. Концерт самодіяльних ансамблів танцю. 16.35 — Науковий вісник. 17.20 — Татарські народні пісні співає К. Хайрутдинова. 17.45 — До шістнадцяти і старші. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Колаж. 19.05 — Мультфільми для дорослих. «В тиші», «Туди й назад». 19.15 — Хокей. Чемпіонат світу. Збірна Чехословаччини — збірна Швеції. 2 і 3 періоди. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 22.00 — Хокей. Чемпіонат світу. Збірна СРСР — збірна Канади. 0.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.55 — «Довга дорога в дюнах». Телефільм. 7 серія. 2.04 — Лицар музики Георг Отс. 3.01 — «Артисти цирку Ермолаєва». Фільм-концерт.

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — Документальний телефільм «Мікрофон». 9.40 — 3 відеофонди Українського телебачення. Концерт А. Пугачової для чорнобильців у Зеленому Мисі. (Відеозапис 1986 року). 10.40 — Художній телефільм «Громадський позов». 1 і 2 серії. 12.50 — Сьогодні у місті Славутичі. Репортаж 1-й. 13.25 — 3 відеофонди українського телебачення. Концерт Й. Кобзона для чорнобильців у Зеленому Мисі. Відеозапис 1986 року. 14.40 — Новини. 15.00 — «Чорнобиль і навколо нього». Медичні та екологічні аспекти ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. 16.25 — Документальний телефільм «Третій колір часу». 17.20 — Сьогодні у місті Славутичі. Фільм 2. 17.50 — «Дітям Чорнобилья». Благодійний концерт майстрів мистецтва. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Б. Олійник. «Сім». Літературна вистава за однойменною поемою. 21.20 — Звучить фортепіанна музика. 22.00 — Телеміст «Київ — Мінськ: Відлуння Чорнобилья».

▲ ЦТ (II програма)
0.00 — В ефірі — 24-годинний телемарафон «Чорнобиль».

п'ятниця

27 КВІТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Хокей. Чемпіонат світу. Збірна СРСР — збірна Канади. 10.15 — Кінопанорама. 11.45 — До шістнадцяти і старші. 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 15.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 15.45 — Запрошує Свердловський оперний... 16.35 — Проблеми соціалізму: реальність і перспективи. 17.20 — «Беґемот і сонце». Мультфільм. 17.30 — До 45-річчя Перемоги. Документальний телефільм «Полководці». 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — Мультфільм. 19.10 — Недипломатичні бесіди. 19.30 — Пісня-90. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Колаж. 21.35 — Погляд. По закінченні — ТСН. Телевізійна служба новин. 1.15 — «Фаворит». Телефільм. 1 і 2 серії. 3.22 — «Карамболіна-Карамболета». Музична телевістара.

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — Для дітей. Канал «Д». 10.50 — Пляска. Художньо-публіцистична програма. 1 частина. 11.50 — «Мій Шуберт». Музична передача. 12.20 — Пляска. 2 частина. 16.00 — Новини. 16.10 — Концерт духової музики. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 16.30 — Телефільм «Таушні». 17.00 — Бізнес-клуб «Неп-90». 17.45 — Для дітей. Телекросворд. 18.15 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — На Київській хвилі. Інформаційний випуск. 18.40 — Телефільм «Коліс». (Кіровоград). 19.00 — Темп. Телепередачі з проблем науково-технічного прогресу. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — До 45-річчя Перемоги. «Згадай, згадай, однопольчанин». (Кіровоград). 21.30 — Реклама. 21.35 — Художній фільм «Час бажань». 23.15 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Якщо...». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Світ, що нас оточує. 2 кл. Хай зазвжди буде Сонце! 8.55 — «Чарівна фарба Гросса». Науково-популярний фільм. 9.05 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Чарівна фарба Гросса». Науково-популярний фільм. 10.05 — Англійська мова. 2 рік навчання. 10.35, 11.35 — Історія. 8 кл. М. В. Ломоносов. 11.05 — «Цимбальні дзвони». Науково-популярний фільм. 12.05 — Сеанс повторного телефільму. «Дім батьна твого». 1 серія. 13.25 — «Дах над головою». Документальний телефільм. 14.15 — Ритмічна гімнастика. 14.45 — А. Дворжан. Симфонія № 8 соль мажор. Концерт Берлінського симфонічного оркестру Телебачення НДР. 17.00 — Пісня залишається з людиною. 17.55 — Ритмічна гімнастика. 18.25 — Колаж. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Арена. Спортивна програма. 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Інформаційна програма. 21.00 — «Вертикаль». Прем'єра документального телефільму «Боріня Олександря Сярябіна». 21.30 — Спорт для всіх. 21.45 — Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна СРСР — збірна Голландії.

субота

28 КВІТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.35 — «Веселка». Документальний телефільм. 9.05 — Фільм — дітям. «Завтра виждеш?». 10.10 — Відгомін старовини. Концерт. 11.00 — Живи, Земле! 12.30 — Час. Телевізійна служба новин. 15.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 15.45 — Музичний фольклор РРФСР. 16.30 — «Далекий Схід». Кіножурнал. 16.40 — Образ. Літературна передача для старшокласників. 18.00 — Партнер. Комерційний вісник. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — «Меридіани дружби». Концерт, присвячений Всесвітньому дню поріднених міст. 19.30 — Мультфільм. 19.40 — Фільм режисера Л. Лукова. «Два бійці». 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Телескоп. 21.55 — Хокей. Чемпіонат світу. Матч команд фінальної групи. 0.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 0.55 — «Труффальдіно із Бергамо». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.03 — «Співає Андрій Миронов». Кіноконцерт.

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — На хвилі дружби. Грає квартет «Каравай». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 9.50 — «Темп». Телепередачі з проблем науково-технічного прогресу. 10.50 — Художній фільм «Час бажань». 12.30 — «У колі друзів». Концерт. 16.00 — Новини. 16.15 — Музичний фільм «Тема для роздумів». 17.20 — Телефільм «Завіска». 17.45 — «Нейгаузіський музичні зустрічі». Заключний концерт 2 республіканського конкурсу молодих піаністів. (Кіровоград). 18.45 — Розповідь про неспокій. Остап Вишня. 20.00 — Актуальна камера. 20.30 — На добраніч, діти! 20.45 — Музичні зустрічі. 21.55 — Екран зарубіжного фільму «Три Марії та Іван». 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — «Рембрандт. Офорт». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Історія. 6 кл. Міфи Стародавньої Греції. 9.05 — Італійська мова. 10.05 — «Спочатку було...». Науково-популярний фільм. 10.35, 11.35 — Історія. 9 кл. Робітничий рух 70-80-х років XIX століття і початок розповсюдження марксизму в Росії. 11.05 — Мама, тато і я. 12.05 — Сеанс повторного телефільму. «Дім батьна твого». 2 серія. 13.15 — «Життя, віддане пісні...». Співає О. Стрельченко. 13.55 — «Про горе і море та малих дітей». Документальний телефільм. 14.20 — Ваш вихід. артисте. Олена Ласько. 17.00 — Відеоканал «Співдружність». 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Відеоканал «Співдружність». 20.00 — Вечірня назка. 20.15 — Хокей. Матч команд фінальної групи. 21.55 — «Бухарестський паспорт». Художній фільм. Вперше.

неділя

29 КВІТНЯ

▲ ЦТ (I програма)
6.30 — 120 хвилин. 8.30 — Тираж «Спортлото». 8.45 — Документальний фільм. 9.15 — «Пригоди Івашки». Мультфільм. 9.35 — Хокей. Чемпіонат світу. Матч команд фінальної групи. 11.35 — Грає І. Калер (скрипка). 12.30 —

Час. Телевізійна служба новин. 13.00 — Співає і танцює молодість. 13.15 — До 45-річчя Перемоги. Художній телефільм «Так і буде». 1 і 2 серії. 15.30 — ТСН. Телевізійна служба новин. 15.45 — Мультфільм «Острів напівнавіс». 16.15 — Концерт І. Архипової. 16.45 — До 45-річчя Перемоги. Прем'єра документального телефільму «Леонід Олександрович Говоров». 17.15 — Сільська година. Панорама. 18.30 — Час. Телевізійна служба новин. 19.00 — «Дівчинка і лев». Мультфільм. 19.15 — «Суперпограбування в Мілані». Художній фільм. Вперше. 21.00 — Час. Телевізійна служба новин. 21.30 — Думки про вічне. Недільна мєральна проповідь. 21.45 — П. Чайковський. 100 романсів. 22.05 — Футбольний огляд. 22.35 — КВН-90. Зустріч команд Дніпропетровського університету і Київського політехнічного інституту. 0.20 — «Про бідного гусара замовте слово». Телефільм. 1 і 2 серії. 2.40 — «Шаліто». Шаліто». Фільм-концерт.

▲ УТ
9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма. 10.50 — Доброго вам здоров'я. 11.35 — Звучить українська пісня. 12.20 — «Як багато важить слово». 13.05 — Новини. 13.15 — Для дітей. «Канал «Д». 14.45 — Село і люди. 15.15 — Ви нам писали. 16.00 — Слава солдату. 17.00 — В країні мультяндії. 18.00 — Телеспортсмена. 18.30 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Металіст» — «Динамо» (Київ). 20.15 — Актуальна камера. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Мелодії народної душі. 21.30 — Вперше на екрані УТ. Художній фільм «Баліон». 22.50 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Мультфільм. 8.45 — «Зустріч з «Матією». Теленарис. 9.15 — Кінопубліцистика союзних республік. Прем'єра документального телефільму «Постриг». 9.45 — «Бухарестський паспорт». Художній фільм. 10.50 — «Несподіваний Вістнам». Документальний телефільм. 11.40 — «Семеро сміливих». Художній фільм з субтитрами. 13.10 — «З любов'ю до Росії». Концерт російського народного оркестру ім. М. Осипова. 14.05 — Колаж. 14.10 — Знайомтеся: Теймураз Мурванідзе. 14.30 — Відеоканал «Радянська Ролія». 17.00 — Планета. Міжнародна програма. 18.00 — Прем'єра фільму-концерту «Душар». 18.30 — Час. Телевізійна служба новин (з сурдоперекладом). 19.00 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Шахтар» — «Спартак». У перерві — 19.45 — Вечірня назка. 20.50 — Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна СРСР — збірна Голландії. 21.35 — Екранізація творів М. Гоголя. «Одруження». Художній фільм. 23.10 — Бокс. Матч збірних команд СРСР і США. 0.25 — Нічний сеанс. «Бармен із «Золотого якоря». Художній фільм. Вперше.

Висловлюємо через газету щирі вдячності доценту педінституту Барабаш В. Г. та всім причетним до цієї благодійної справи за урочистий вечір-зустріч ветеранів праці нашого вузу.
Вдячні співробітники інституту.

УВАГА!
РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ «МОЛОДЯ КМУНАР» ПРОПОНУЄ СВОЇ ПОСЛУГИ У ПУБЛІКАЦІ ПЛАТНОГО ОГОЛОШЕННЯ «ЗАГУБЛЕНО», «КУПЛЮ», «ПРОДАМ» ТОЩО. ЗА ДОВІДКАМИ ЗВЕРТАТИСЯ ПО ТЕЛ. 2-54-26, 2-59-82.



ДО УВАГИ КЕРІВНИКІВ
ПІДПРИЄМСТВ, ОРГАНІЗАЦІЙ,
КОЛГОСПІВ, РАДГОСПІВ,
ОРГАНІЗАЦІЙ ОБЛАГРОПРОМУ,
КООПЕРАТИВІВ, НАСЕЛЕННЯ

Комерційний центр об'єднання
«Кіровоградторг» Держпостачу
УРСР влаштовує 27 квітня

обласний ярмарок-аукціон
по реалізації надлишків і невикорис-
таних матеріальних цінностей, про-
дукції, що виготовляється понад
державовиробничий план, а також продук-
ції, яку підприємства мають право
реалізовувати самостійно.

До реалізації пропонуються:

устаткування, автомобілі, метали,
метизи, прилади, електроматеріали,
паперова продукція, інструмент, під-
шипники, запчастини до механізмів і
автотранспорту, вироби легкої про-
мисловості, спецодяг, спецвзуття,
допоміжні матеріали, ділові відходи
виробництва, товари народного спо-
живання, наукові розробки, продук-
ція кооперативів і осіб, що займаю-
ться індивідуальною трудовою ді-
яльністю, інші матеріальні цінності.

На ярмарок-аукціон запрошуються
представники підприємств, органі-
зацій, будов, об'єднань, колгоспів,
радгоспів, інших організацій і під-
приємств облагропрому, кооперати-
вів області, а також громадяни, які
бажають придбати продукцію про-
мисловості й товари народного спо-
живання.

На аукціоні продукція реалізує-
ться за вільними цінами.

Ярмарок-аукціон відбудеться в Кі-
ровограді у приміщенні будинку
культури імені Компаньїця, площа
імені Кірова, 1.

Години роботи: ярмарку — з 10.00
до 17.00, аукціону для населення і
робітників кооперативів — з 12.00.

Запрошуємо взяти участь у роботі
ярмарку-аукціону.

Довідки за адресою: 316050, м. Кі-
ровоград, вул. К. Лібиха, 26, ко-
мерційний центр. Телефони: 4-58-35,
4-48-61.

Кіровоградське ПТУ № 1 ПРОВОДИТЬ НАБІР УЧНІВ

НА 1990—1991 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

НА СПЕЦІАЛЬНОСТІ:

продавець непродовольчих товарів (1,5 року);
продавець продовольчих товарів (1,5 року);
продавець непродовольчих товарів широкого профілю з умі-
нням виконувати роботу контролера-касира (2 роки);
продавець продовольчих товарів широкого профілю з умі-
нням виконувати роботу контролера-касира (2 роки).

Приймаються юнаки і дівчата із середньою освітою, воїни,
які відслужили строк дійсної військової служби. Всі учні перебу-
вають на повному державному утриманні: одержують обмунди-
рування, харчування, грошову компенсацію, забезпечуються під-
ручниками. Час навчання зараховується до загального трудового
стажу.

Училище має добре обладнані кабінети, бібліотеку, спортив-
ний і актовий зали. Викладання ведуть кваліфіковані педагоги.
Виробничої майстерності учнів навчають досвідчені майстри. По-

ряд із спеціальними дисциплінами в училищі викладають суспіль-
ні дисципліни: суспільствознавство, естетику, політичну економію.
Працюють гуртки художньої самодіяльності та технічної творчос-
ті.

Виробниче навчання учні проходять у магазинах міста Кірово-
града, де одержують 50 процентів від зароблених грошей.

Для вступу необхідно подати:

заяву із зазначенням спеціальності, характеристику, паспорт
(пред'являють особисто), документ про освіту, довідку з місця
проживання, медичну довідку (форма № 086-у), чотири фото-
картки 3×4 см.

Прийом документів — з 15 травня по 31 серпня.

Початок занять — 1 вересня.

Адреса училища: м. Кіровоград, вул. Василіни, 5. Телефон
4-94-85.

Іхати автобусами №№ 105, 107, 120; тролейбусами №№ 1, 2, 6
до зупинки «Побутрадотехніка».

Бобринецьке СПТУ № 32 ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

НА 1990—1991 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

НА ТАКІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ:

тракторист-машиніст широкого профілю, з одночасним на-
буттям середньої освіти та спеціальностей водія автомобіля
категорії «С», «В», слюсаря-ремонтника, (строк навчання —
3 роки);

тракторист-машиніст з річним строком навчання;
тракторист-машиніст з 8-місячним строком навчання;

кухар громадського харчування з одночасним набуттям се-
редньої освіти, з трирічним строком навчання.

До училища приймаються юнаки і дівчата.

На трирічний строк навчання приймаються особи з вось-
мирічною освітою (без екзаменів).

На річні курси приймаються особи з освітою 8—10 класів.

На восьмирічні курси приймаються особи з середньою
освітою.

На спеціальність кухар громадського харчування прийма-
ються особи тільки за направленням колгоспів, радгоспів,
підприємств.

Для вступу треба подати такі документи:

про освіту (оригінал),

свідомство про народження (паспорт).

довідку з місця проживання,

три фотокартки 3×4 см.

медичну довідку (форма № 086-у).

Початок занять — 1 вересня.

Особи з трирічним і річним строком навчання забезпечу-
ються чотирьохразовим харчуванням, обмундируванням, стипен-
дією, постійною білизною, гуртожитком, навчальними посіб-
никами. Тим що вчитимуться на восьмирічних курсах, ви-
плачується стипендія в розмірі 96 карбованців на місяць, во-
ни забезпечуються гуртожитком, навчальними посібниками.

В училищі працюють гуртки художньої самодіяльності,
технічної творчості, предметні та спортивні секції.

Випускники училища користуються пільгами при вступі до
вищих навчальних закладів.

Адреса: 317220, Кіровоградська обл., м. Бобринець, вул.
Димитрова, 1.

ПОСЛУГИ АМТС-3

ДО ВІДОМА АБОНЕНТІВ МІСТА КІРОВОГРАДА ТА ОБЛАСТІ
ВІДКРИТО АВТОМАТИЧНИЙ ВИХІД НА РАЙЦЕНТРИ ДОНЕЦЬКОЇ,
ЖИТОМИРСЬКОЇ, КРИМСЬКОЇ ОБЛАСТЕЙ

Абоненти можуть здійснювати набір
будь-якого номера телефону абонентів
двох областей:

Донецьк 062+2
Олександрівка 062+69
Амвросіївка 062+59
Велика Новоселка 062+13
Волноваха 062+14
Дебальцеве 062+49
Дзержинськ 062+47
Єнакієве 062+52
Маріуполь 062+92
Костянтинівка 062+72
Краматорськ 062+64
Червоний Ліман 062+61
Красноармійськ 062+39
Макіївка 062+32
Мар'ївка 062+12
Новоазовськ 062+96
Першотравневе 062+97
Селдове 062+37
Слов'янськ 062+62
Старобешеве 062+17
Сніжне 062+56
Тельманове 062+99

Харцизьк 062+57
Ясинувата 062+36
Житомир 041+22
Баранівка 041+44
Володарськ • Волинський 041+45
Смильчине 041+49
Коростинів 041+30
Любар 041+47
Новоград • Волинський 041+41
Овруч 041+48
Олевськ 041+35
Понелія 041+37
Радомисль 041+32
Ружин 041+38
Червоноармійськ 041+31
Сімферополь 065+22
Алушта 065+60
Білогірськ 065+59
Джанкой 065+64
Євпаторія 065+69
Керч 065+61
Красногвардійськ 065+56
Кіровське 065+55
Феодосія 065+62
Ялта 065+4

Телефони техніків МТС-3 — 2-58-20, 4-65-71, 4-65-41.

Економте час — користуйтеся послугами автоматичного міжміського
телефонного зв'язку.

Кіровоградський міський виробничо-
технічний вузол електрозв'язку.
Кіровоградський корпус ВВО
«Союзреклама».

ЗНАМ'ЯНСЬКЕ СПТУ № 3

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ УЧНІВ

НА 1990—1991 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

НА ТАКІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ:

НА БАЗІ 8 КЛАСІВ —

з трирічним строком навчання —
плитковик-мозаїст штукатур,
електромонтажник освітлюваль-
них мереж,

газоелектрозварник,
машиніст мостових і козових
кранів,

машиніст автомобільних кранів,
столяр (будівельний)—паркетник,
верстатник широкого профілю,

муляр-монтажник залізобетонних
конструкцій з правом виконувати
електрозварювальні роботи;

з дворічним строком навчання—
столяр (будівельний)—паркетник,
муляр-штукатур-лицювальник,

муляр-монтажник залізобетонних
конструкцій.

По закінченні училища учні здо-
бувають середню освіту;

НА БАЗІ 10 КЛАСІВ —

електрогазоварник (строк на-
вчання 1 рік),
муляр-монтажник залізобетон-
них і металевих конструкцій з пра-
вом виконувати електрозварюваль-
ні роботи,

штукатур-лицювальник-плитковик,
машиніст мостових і козових
кранів,

електромонтажник освітлюваль-
них і силових мереж, кулінар-кон-
дитер (строк навчання 2 роки);

КОРОТКОЧАСНІ КУРСИ

(строк навчання 5—6 місяців) —
електрогазоварник, муляр-мон-

тажник залізобетонних конструкцій
з правом виконувати електрозвар-
ювальні роботи,

машиніст кранів (кранівник) по
управлінню баштовими, мостовими
і козовими кранами.

Училище забезпечує учнів на-
вчальними посібниками, триразо-
вим харчуванням, обмундируван-
ням, виплачує 50 процентів від зар-
обленої суми. Інгороднім надає
гуртожиток.

В училищі працюють гуртки тех-
нічної і художньої самодіяльності,
спортивні секції.

Час навчання в училищі заре-
гується до загального трудового
стажу.

По закінченні училища випуск-
никам надається робота по спеці-
альності на підприємствах Одеської
залізниці, вони користуються всіма
пільгами працівників залізничного
транспорту.

Вступники подують на ім'я ди-
ректора училища:

заяву, документ про освіту (ори-
гінал), свідомство про народження
або паспорт, шість фотокартон
3×4 см.

Початок занять з 1 вересня.

Адреса училища: 317060, Кірово-
градська обл., м. Знам'янка, пров.
Свердлова, 4. Телефони: 5-20-75,
6-23-98 (директор 5-22-18 (заступ-
ник директора).

«Молодой коммунар» —
орган Кіровоградського
обласного комітету
ЛКСМ України.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Пуначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального
секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного,
військово-патріотичного виховання — 4-66-79;
культури, моралі та студентської молоді — 2-29-92;
комсомольського життя та економіки — 2-04-84,
4-64-21; спорту — 4-64-21; учнівської молоді —
2-59-82; соціальних проблем — 4-66-79; фотолабо-
раторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; корек-
торської — 3-61-83.

Редактор

В. ІВАЩУК,